Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 197 (6173) | 26 жніўня 1938 г., пятніца | ЦАНА 10 КАП.

Гос. Пуб. Б... УзССР

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Другая Сесія Вярхоўнага Совета СССР першага склікання.

Законы, прынятыя Вярхоўным Советам СССР.

Закон аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік.

Аб выбранні Вярхоўнага Суда Саюза Совецкіх Социялістычных Рэспублік.

Закон аб грамадзянстве Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

Закон аб парадку ратыфікацыі і дэнансацыі міжнародных дагавораў СССР.

Закон аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак.

Закон аб Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы.

Аб змене і дапаўненні артыкулаў 22 і 23 Канстытуцыі (Асноўнага закона) СССР.

Аб зацвярджэнні Указаў Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб назначэнні народнымі камісарамі СССР — Л. М. **Кагановіча**, Н. І. **Ежова**, С. Е. **Скрыннікава**, В. К. **Львова**, І. Г. **Кабанава**.

Аб зацвярджэнні Указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб назначэнні Лазара Майсеевіча **Кагановіча** Намеснікам Старшыні Совета Народных Камісараў СССР.

АРТЫКУЛЫ:

С. А. Сянькевіч — Выхоўваць масы ў духу пролетарскага інтэрнацыяналізма.

Я. Віктараў — Чэхаславакія пад пагрозай.

С. Казначэеў — Марудзяць з сортаабменам.

Р. Сяргеенка — Падрыхтавана сустрэць прыёмку трасты.

ЗА РУБЯЖОМ:

На франтах у Іспаніі.

Закрыццё Другога міжнароднага кангрэса моладзі.

Камюніке аб выніках пасяджэнняў пастаяннага совета Малой Антанты.

ЗАКОНЫ КРАІНЫ СОЦЫЯЛІЗМА — ВЫРАЖЭННЕ ВОЛІ НАРОДА

Гарачае пачуццё гонару за сваю краіну адчуваюць грамадзяне Совецкага Саюза — радзімы перамогшага соцыялізма, чытаючы і вывучаючы прадзельна ясныя, па-сталінску канкрэтныя артыкулы законаў, прынятых Другой Сесіяй Вярхоўнага Совета СССР першага склікання.

У зацверджанні гэтых законаў па дзяржаўнаму, з большэвіцкай дзелавітасцю абмеркаваных выбраннікамі народа, прадстаўнікамі сталінскага непераможнага блока комуністаў і беспартыйных, совецкі народ бачыць увасабленне ў жыццё 32 артыкула асноўнага закона нашай радзімы, які гласіць: «Законадаўчая ўлада СССР ажыццяўляецца выключна Вярхоўным Советам СССР». У гэтых законах совецкі народ бачыць і адчувае сталінскую мудрасць, сталінскія клопаты аб штодзённых інтарэсах працоўных, аб сіле і магутнасці краіны соцыялізма. Вось чаму кожнае слова законаў, прынятых Сесіяй Вярхоўнага Совета СССР, успрымаецца кожным грамадзянінам краіны Советаў з такой бязмежнай гордасцю за сваю цудоўную радзіму.

У аднадушнасці, з якой народныя выбраннікі абмяркоўвалі і прымалі законы, — доказ несакрушальнасці маральнага і палітычнага адзінства совецкага народа, доказ усенароднага падтрымання знешняй і ўнутранай палітыкі комуністычнай партыі і совецкага ўрада.

Значэнне законаў, прынятых Другой Сесіяй Вярхоўнага Совета СССР 1-га скліканя, выключна велізарнае. Іх сіла ў тым, што яны цалкам зыходзяць з Сталінскай Канстытуцыі і накіраваны к таму, каб яшчэ вышэй падняць сілу і магутнасць краіны соцыялізма.

У законе аб адзіным дзяржаўным бюджэце Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік на 1938 год, аднадушна прынятым Сесіяй, адлюстраваны гіганцкія поспехі краіны соцыялізма. Кожная лічба бюджэта нашай краіны на 1938 год красамоўна і пераканаўча гаворыць аб росквіце гаспадаркі і культуры краіны соцыялізма, паказвае выключны рост усёй краіны ў цэлым і кожнай з рэспублік, уваходзячых у яе састаў, у паасобку. Гэтыя лічбы рысуюць сказачна яркую карціну, якая гаворыць аб несакрушальнай магутнасці краіны перамогшага соцыялізма.

Асабліва горача, асабліва рашуча выбраннікі народа падкрэслівалі неабходнасць павелічэння расходаў на далейшае ўзмацненне абароны нашай краіны. Гэта сустрэта ўсім совецкім народам з велізарным задавальненнем таму, што кожны совецкі грамадзянін ні на адну мінуту не забывае аб тым, што ён жыве ў капіталістычным акружэнні і што граніцы Совецкага Саюза павінны быць усюды і заўсёды на моцным, надзейным замку, каб аб іх несакрушальную магутнасць разбілі головы фашысцкія падпальшчыкі вайны.

Велізарна значэнне прынятага Сесіяй закона «Аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік». Гэты закон у адпаведнасці з IX раздзелам Сталінскай Канстытуцыі чотка вызначыў асновы арганізацыі і работы совецкага суда.

У нашай краіне законнасць і правы падняты на недасягальную вышыню. Наша правасуддзе — пільны вартавы соцыялістычнай сістэмы гаспадаркі, соцыялістычнай уласнасці. Наша правасуддзе, рашуча ажыццяўляючы абарону правоў і інтарэсаў совецкіх грамадзян, з'яўляецца адначасова заўсёды востра адточанай зброяй, накіраванай супроць усіх і ўсякіх здраднікаў радзімы, усіх і усякіх ворагаў народа, подлых фашысцкіх лазутчыкаў, трацкісцка-бухарынскіх забойцаў, шпіёнаў і шкоднікаў.

«Закон аб судаўстройстве СССР, Саюзных і Аўтаномных рэспублік» ўзнімае аўтарытэт совецкага суда на велізарную вышыню. Совецкі суд сапраўды самы дэмакратычны, сапраўды самы народны суд. Совецкі суддзя — выбраннік народа. Ён карыстаецца давер'ем народа. Свяшчэнны абавязак совецкага суддзі чэсна служыць народу, строга захоўваць законы соцыялістычнай дзяржавы рабочых і сялян. У законе аб судаўстройстве СССР увасабляецца ў жыццё ленінскі завет аб пагалоўным удзеле грамадзян у судзе.

«Закон аб грамадзянстве СССР», аднадушна прыняты Сесіяй Вярхоўнага Совета, па свайму палітычнаму значэнню адзін з важнейшых актаў Вярхоўнага Совета СССР. Вялікае і ганаровае званне — совецкі грамадзянін. Яно дае нябачаныя ў гісторыі правы і абавязвае свята берагчы іх, з гонарам выконваць абавязкі грамадзян СССР.

Законам «Аб парадку ратыфікацыі і дэнансацыі міжнародных дагавораў СССР» выбраннікі совецкага народа выказалі волю сваіх выбаршчыкаў — цвёрда захоўваць міжнародныя дагаворы. Асаблівую сілу і выразнасць гэты закон прымае зараз у абстаноўцы грозна навісшай небяспекі новай сусветнай вайны, калі фашысцкія агрэсары ператварылі міжнародныя дагаворы ў нікчэмныя шматкі паперы. Вярхоўны Совет СССР, прыняўшы гэты закон, паказаў усяму свету, што совецкі народ і надалей будзе няўхільна змагацца за мір і выконваць свае міжнародныя дагаворы.

Важнае значэнне для далейшага ўмацавання калгаснага ладу мае «Закон аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак». Гэты закон пакладзе прадзел спекуляцыйнай дзейнасці некаторых аднаасобнікаў, ён будзе садзейнічаць далейшаму ўцягненню аднаасобнікаў у калгасы.

«Закон аб Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы» падкрэслівае велізарнае значэнне надыходзячай выстаўкі, яе ролю ў справе далейшага ўздыму ўсіх галін сельскай гаспадаркі. Адначасова гэты закон — суровая крытыка работы Наркамзема і Наркамсоўгасаў, рашучае папярэджанне ўсім совецкім органам аб тым, што неабходна пакончыць з канцылярска-бюракратычнымі метадамі работы, штодзень змагацца за выкананне лініі большэвіцкай партыі і совецкага ўрада.

Законы прыняты і апублікаваны. Галоўнае цяпер у няўхільным і дакладным іх выкананні.

Наша краіна — адзіная ў свеце, дзе ва ўладзе стаяць самі працоўныя, дзе кожны закон — выражэнне волі народа. Кожны совецкі грамадзянін разумее, што, выконваючы закон, ён выконвае волю народа. Кожны совецкі грамадзянін свой свяшчэнны абавязак бачыць у тым, каб, няўхільна выконваючы законы, свята берагчы завяванні соцыялізма ад усіх і ўсякіх замахаў на іх ворагаў працоўных.

Законы, прынятыя выбраннікамі народа, ахоўваюць соцыялістычныя парадкі Совецкай дзяржавы. Яны зыходзяць з кроўных інтарэсаў народа, вось чаму так горача, з такой аднадушнасцю падтрымліваюцца нашы законы ўсім працоўным народам. Вось чаму барацьба за непарушнасць законаў, барацьба з усімі тымі, хто іх папірае, — свяшчэнны абавязак кожнага грамадзяніна нашай краіны. Кожны грамадзянін Совецкай Беларусі абавязан вывучыць законы, прынятыя Другой Сесіяй Вярхоўнага Совета СССР першага скліканя, і строга захоўваць іх.

Важнейшая задача партыйных, совецкіх і профсаюзных арганізацый — усімі сродкамі масава-палітычнай агітацыі, шырока выкарыстоўваючы армію большэвіцкіх агітататараў, растлумачыць масам працоўных законы, прынятыя Другой Сесіяй Вярхоўнага Совета СССР першага скліканя, зрабіць гэтыя законы здабыткам народа.

КАНФЕРЭНЦЫЯ НАСТАЎНІКАЎ гор. МЕНСКА

25 жніўня, у 12 гадзін дня, адкрылася асенняя канферэнцыя настаўнікаў г. Менска. На канферэнцыі прысутнічае каля 800 настаўнікаў.

Па першаму пытанню — аб выніках работы Другой Сесіі Вярхоўнага Совета СССР і Першай Сесіі Вярхоўнага Совета БССР — зрабіў даклад загадчык Менскага абласнога аддзела народнай асветы, дэпутат Вярхоўнага Совета БССР тав. Чарноў.

З дакладам аб выніках 1937—38 вучэбнага года выступіў загадчык Менскага гарадскога аддзела народнай асветы тав. Правільшчыкаў.

Замест большэвіцкай крытыкі буйнейшых недахопаў у рабоце школ сталіцы БССР, якія ў значнай меры абумоўліваюцца дрэннай работай горана, дакладчык высунуў рад прычын, паводле якіх у дрэннай рабоце школ вінаваты ўсе, толькі не горана. З 25.5 тысяч вучняў горада ў 1937—38 вучэбным годзе былі астаўлены на другі год 1.655 чалавек і 2.724 чалавекам былі даны пераэкзаменоўкі на восень. Рад школ Менска ў мінулым годзе даў зусім нізкую паспяховасць (напрыклад, 44 НСШ—75 проц., 35 НСШ—77 проц.

Тое, што з-за непаваротлівасці горана быў сарван урадавы тэрмін заканчэння будаўніцтва трох новых сталінскіх школ, якія не закончаны яшчэ і цяпер і не будуць закончаны да пачатку вучэбнага года, і тое, што сарван своечасовы рамонт многіх школ горада (1-я, 5-я, 6-я, 21-я і іншыя) тав. Правільшчыкаў «тлумачыў» недастатковым асігнаваннем сродкаў.

***

Даклад тав. Правільшчыкава быў сустрэт з яўным нездавальненнем прысутных. Гэта ярка было відаць з выступленняў у спрэчках. Выступіўшыя тт. Мядовы (дырэктар 22 школы), Рудкоўская (заг. навучальнай часткі 47 школы), Фодзіман (заг. педкабінета) і інш. падвергі жорсткай крытыцы работу горана, аблана і Наркамасветы.

У гэтым годзе, як ніколі, — адзначалі выступаўшыя, — горана заблытаў справу камплектавання школ, і многія настаўнікі не ведаюць, дзе яны будуць працаваць. Наркамасветы выдаў новыя вучэбныя праграмы (у прыватнасці праграму па беларускай літаратуры), якія, як і ў мінулым годзе, стракацяць радам недахопаў. Педкабінет па-ранейшаму не мае дастатковага памяшкання, дзе-б ён змог разгарнуць сапраўдную метадычную дапамогу настаўнікам.

Сёння працяг работы канферэнцыі.

Другая Сесія Вярхоўнага Совета СССР 1-га скліканя

Законы, прынятыя Вярхоўным Советам СССР

ЗАКОН АБ СУДАЎСТРОЙСТВЕ СССР, САЮЗНЫХ І АЎТАНОМНЫХ РЭСПУБЛІК

I
АГУЛЬНАЕ ПАЛАЖЭННЕ

Артыкул 1. У адпаведнасці з арт. 102 Канстытуцыі СССР правасуддзе ў СССР ажыццяўляецца Вярхоўным Судом СССР, Вярхоўнымі Судамі Саюзных Рэспублік, краявымі і абласнымі судамі, судамі Аўтаномных рэспублік і аўтаномных абласцей, акруговымі судамі, спецыяльнымі судамі СССР, ствараемымі паводле пастановы Вярхоўнага Совета СССР, народнымі судамі.

Артыкул 2. Правасуддзе ў СССР мае сваёй задачай абарону ад усякіх пасяганняў:

а) устаноўленага Канстытуцыяй СССР і Канстытуцыямі Саюзных і Аўтаномных рэспублік грамадскага і дзяржаўнага ўстройства СССР, соцыялістычнай сістэмы гаспадаркі і соцыялістычнай уласнасці;

б) палітычных, працоўных, жыллёвых і іншых асабістых і маемасных праў і інтарэсаў грамадзян СССР, гарантаваных Канстытуцыяй СССР і Канстытуцыямі Саюзных і Аўтаномных рэспублік;

в) праў і ахоўваемых законам інтарэсаў дзяржаўных устаноў, прадпрыемстваў, калгасаў, кааператыўных і іншых грамадскіх арганізацый.

Правасуддзе ў СССР мае сваёй задачай забеспячэнне дакладнага і няўхільнага выканання совецкіх законаў усімі ўстановамі, арганізацыямі, пасаднымі асобамі і грамадзянамі СССР.

Артыкул 3. Совецкі суд, прымяняючы меры крымінальнага пакарання, не толькі карае злачынцаў, але таксама мае сваёй мэтай выпраўленне і перавыхаванне злачынцаў.

Усёй сваёй дзейнасцю суд выхоўвае грамадзян СССР у духу адданасці радзіме і справе соцыялізма, у духу дакладнага і няўхільнага выканання совецкіх законаў, беражлівых адносін да соцыялістычнай уласнасці, дысцыпліны працы, чэсных адносін да дзяржаўнага і грамадскага абавязку, павагі да правіл соцыялістычнага агульнажыцця.

Артыкул 4. Указаныя ў арт. 2 гэтага закона задачы суды ў СССР ажыццяўляюць шляхам:

а) разбіральства ў судовых пасяджэннях крымінальных спраў і прымянення ўстаноўленых законам мер пакарання да здраднікаў радзімы, шкоднікаў, раскрадальнікаў соцыялістычнай уласнасці і іншых ворагаў народа, а таксама да грабежнікаў, зладзеяў, хуліганаў і іншых злачынцаў;

б) разбіральства і вырашэння ў судовых пасяджэннях спраў па спрэчках, якія закранаюць правы і інтарэсы грамадзян, дзяржаўных устаноў, прадпрыемстваў, калгасаў і іншых грамадскіх арганізацый.

Артыкул 5. Правасуддзе ў СССР ажыццяўляецца на пачатках:

а) адзінага і роўнага для ўсіх грамадзян суда, незалежна ад соцыяльнага, маемаснага і службовага становішча грамадзян, іх нацыянальнай і расавай прыналежнасці;

б) адзінага і абавязковага для ўсіх судоў крымінальнага, грамадзянскага і працэсуальнага законадаўства СССР.

Артыкул 6. Суддзі незалежны і падпарадкуюцца толькі закону (арт. 112 Канстытуцыі СССР).

Артыкул 7. У адпаведнасці з арт. 110 Канстытуцыі СССР судапраізводства ў СССР вядзецца на мове Саюзнай або Аўтаномнай рэспублікі або Аўтаномнай вобласці з забеспячэннем для асоб, не валодаючых гэтай мовай, поўнага азнаямлення з матэрыяламі справы праз перакладчыка, а таксама права выступаць на судзе на роднай мове.

Артыкул 8. У адпаведнасці з арт. 111 Канстытуцыі СССР разбіральства спраў ва ўсіх судах СССР адкрытае, паколькі законам не прадугледжаны выключэнні з забеспячэннем абвінавачваемаму права на абарону.

Артыкул 9. У адпаведнасці з арт. 103 Канстытуцыі СССР разгляд спраў ва ўсіх судах СССР ажыццяўляецца з удзелам народных засядацеляў, апрача выпадкаў, спецыяльна прадугледжаных законам.

Артыкул 10. У адпаведнасці з арт. арт. 105, 106, 107, 108 і 109 Канстытуцыі СССР суды ў СССР утвараюцца на пачатках выбарнасці ў парадку, устаноўленым гэтым законам.

Артыкул 11. Суддзямі і народнымі засядацелямі могуць быць усе грамадзяне, якія карыстаюцца выбарчымі правамі.

Артыкул 12. Народныя засядацелі заклікаюцца да выканання сваіх абавязкаў у судах у парадку чарговасці па спіску не больш, чым на 10 дзён у годзе, апрача выпадкаў, калі прадаўжанне гэтага тэрміну выклікаецца неабходнасцю ўдзелу народных засядацеляў у разглядзе судовай справы.

У часе выканання сваіх абавязкаў у судзе народныя засядацелі карыстаюцца ўсімі правамі суддзі.

Артыкул 13. За народнымі засядацелямі з ліку рабочых і служачых на ўвесь час выканання імі абавязкаў у судзе захоўваецца іх заработная плата.

Ва ўсіх астатніх выпадках аплата народным засядацелям расходаў, звязаных з выкананнем іх абавязкаў у судзе, праводзіцца ў парадку, устанаўліваемым законадаўствам Саюзных рэспублік.

Артыкул 14. Разгляд спраў ва ўсіх судах ажыццяўляецца ў саставе суддзі і двух народных засядацеляў, апрача выпадкаў, спецыяльна прадугледжаных законам, калі гэтае разбіральства ажыццяўляецца трыма членамі суда.

Артыкул 15. Прыгаворы, рашэнні і вызначэнні ўсіх судоў, апрача Вярхоўнага Суда СССР і Вярхоўных судоў Саюзных рэспублік, могуць быць ва ўстаноўленым законам парадку абскарджаны асуджанымі, іх абаронцамі, істцамі, адказчыкамі і прадстаўнікамі іх інтарэсаў ці апратэстованы пракурорам у вышэйстаячы суд.

Пры разглядзе скарг і пратэстаў вышэйстаячы суд па наяўных у справе і прадстаўленых сторанамі матэрыялах правярае законнасць і абгрунтаванасць вынесенага ніжэйстаячым судом прыгавору ці рашэння.

Артыкул 16. Судовыя прыгаворы, рашэнні і вызначэнні, уступіўшыя ў законную сілу, могуць быць апратэставаны толькі Пракурорам СССР ці Пракурорам Саюзнай рэспублікі, Старшынёй Вярхоўнага Суда СССР і Старшынёй Вярхоўнага Суда Саюзнай рэспублікі, у адпаведнасці з арт. арт. 51, 64, 74 гэтага закона.

Артыкул 17. Вызваленне суддзяў ад пасады і народных засядацеляў ад іх абавязкаў дапускаецца не інакш, як па адкліканню выбаршчыкаў або ў сілу адбыўшагася аб іх прыгавору суда.

Артыкул 18. Узбуджэнне супроць суддзяў крымінальнага праследвання, адстраненне іх у сувязі з гэтым ад пасады і адданне суду робіцца:

у адносінах народных суддзяў, членаў краявых, абласных, акруговых судоў, судоў Аўтаномных абласцей, членаў Вярхоўных судоў Саюзных і Аўтаномных рэспублік — па пастанове Пракурора Саюзнай рэспублікі з санкцыі Прэзідыума Вярхоўнага Совета Саюзнай рэспублікі;

у адносінах членаў Вярхоўнага Суда СССР і спецыяльных судоў СССР — па пастанове Пракурора СССР з санкцыі Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР.

Артыкул 19. У выпадку часовай адсутнасці народнага суддзі (хваробы, водпуску і т. д.) выкананне абавязкаў суддзі на час яго адсутнасці ўскладаецца раённым Советам Дэпутатаў Працоўных на аднаго з народных засядацеляў.

Артыкул 20. У выпадку выбыцця народнага суддзі да сканчэння тэрміну яго поўнамоцтваў новыя выбары народнага суддзі арганізоўваюцца не пазней двухмесячнага тэрміну з дня выбыцця.

Новыя выбары народнага суддзі арганізоўваюцца Народным Камісарыятам Юстыцыі Саюзнай рэспублікі, а ў аўтаномнай рэспубліцы — Народным Камісарыятам Юстыцыі Аўтаномнай рэспублікі.

У выпадку выбыцця членаў акруговых, краявых, абласных і Вярхоўных судоў Саюзных і Аўтаномных рэспублік, а таксама членаў спецыяльных судоў і Вярхоўнага Суда СССР, выбары новых членаў судоў праводзяцца на чарговай сесіі Советаў Дэпутатаў Працоўных вобласці, края, акругі, Вярхоўнага Совета Саюзнай і Аўтаномнай рэспублікі, Вярхоўнага Совета СССР.

II
НАРОДНЫ СУД

Артыкул 21. Народны суд разглядае:

а) крымінальныя справы —

аб злачынствах супроць жыцця, здароўя, свабоды і дастоінства грамадзян — аб забойствах, нанясенні цялесных пашкоджанняў, утварэнні незаконных абортаў, незаконным пазбаўленні свабоды, эгвалтаванні, злосным неплацяжы аліментаў, зняваге, хуліганстве, паклёпу;

аб маемасных злачынствах — разбоі, грабяжы, пакражах, машэнніцтве, вымаганні;

аб службовых злачынствах пасадных асоб — злоўжыванні ўладай, перавышэнні ўлады, бяздзейнасці ўлады, растратах, безгаспадарчасці, падлогах, абважванні і абмерванні, перавышэнні цэн;

аб злачынствах супроць парадку кіравання — парушэнні выбарчага закона, злосным неплацяжы ўстаноўленых законам падаткаў і збораў, адмаўленні ад выканання дзяржаўных паставак і павіннасцей, ухіленні ад прызыва і ад абавязкаў ваеннай службы, парушэнні законных распараджэнняў органаў улады;

б) грамадзянскія справы —

па іскох аб маемасці,

па іскох, звязаных з парушэннем законаў аб працы,

па іскох аб уплаце аліментаў;

па іскох аб спадчыне,

і іншыя крымінальныя і грамадзянскія справы, аднесеныя законам да яго ведання.

Артыкул 22. На падставе артыкула 109 Канстытуцыі СССР народныя суды выбіраюцца грамадзянамі раёна на аснове ўсеагульнага, прамога і роўнага выбарчага права пры тайным галасаванні тэрмінам на 3 годы.

Артыкул 23. Народныя суддзі і народныя засядацелі выбіраюцца грамадзянамі раёнаў па выбарчых акругах. Выбарчая акруга па выбарах народных суддзяў і народных засядацеляў ахапляе ўсё насельніцтва, пражываючае на тэрыторыі дзейнасці дадзенага народнага суда.

Артыкул 24. Права выстаўлення кандыдатаў у народныя суддзі і народныя засядацелі забяспечваецца за грамадскімі арганізацыямі і таварыствамі працоўных: комуністычнымі партыйнымі арганізацыямі, прафесіянальнымі саюзамі, кааператывамі, арганізацыямі моладзі, культурнымі таварыствамі, а таксама агульнымі сходамі рабочых і служачых — па прадпрыемствах, ваеннаслужачых — па вайсковых часцях, агульнымі сходамі сялян — па калгасах, рабочых і служачых соўгасаў — па соўгасах.

Артыкул 25. Парадак рэгістрацыі кандыдатаў і апублікавання спіскаў кандыдатаў у народныя суддзі і народныя засядацелі, а таксама тэрміны і парадак іх выбараў вызначаюцца «Палажэннямі аб выбарах суддзяў і народных засядацеляў», зацвярджаемымі Вярхоўнымі Советамі Саюзных рэспублік.

Артыкул 26. Колькасць народных судоў для кожнага раёна ўстанаўліваецца Советам Народных Камісараў Саюзнай рэспублікі па прадстаўленню Народнага Камісара Юстыцыі Саюзнай рэспублікі. У аўтаномных рэспубліках колькасць народных судоў для кожнага раёна ўстанаўліваецца Советам Народных Камісараў Аўтаномнай рэспублікі па прадстаўленню Народнага Камісара Юстыцыі Аўтаномнай рэспублікі.

Артыкул 27. Народны суд да разгляду справы ў судовым пасяджэнні:

а) зацвярджае абвінаваўчае заключэнне, прадстаўленае пракурорам. Пры нязгодзе з абвінаваўчым заключэннем, народны суд мае права вярнуць справу пракурору на даследванне, або спыніць справу праізводствам пры наяўнасці да гэтага дастатковых падстаў;

б) вырашае пытанне аб заключэнні абвінавачваемага пад варту або аслабаненні яго з-пад варты;

в) выносіць рашэнне аб абавязковым удзеле пры разглядзе справы абаронцы і пракурора.

Артыкул 28. Народны суддзя:

а) па паступіўшых скаргах і заявах выносіць пастанову аб узбуджэнні крымінальнага праследвання, ці аб адмове ў гэтым;

б) у выпадку неабходнасці, накіроўвае заявы ці скаргі следчым органам для расследвання;

в) назначае справы да слухання;

г) робіць распараджэнні аб выкліку ў суд абвінавачваемых, сведак, экспертаў і паведамляе аб часе разгляду справы істцоў і адказчыкаў;

д) старшынствуе ў пасяджэннях народнага суда.

Артыкул 29. Народныя суддзі адчытваюцца перад выбаршчыкамі ў сваёй рабоце і рабоце народнага суда.

III
КРАЯВЫ, АБЛАСНЫ, АКРУГОВЫ СУД І СУД АЎТАНОМНАЙ ВОБЛАСЦІ

Артыкул 30. У адпаведнасці з арт. 108 Канстытуцыі СССР краявы, абласны, акруговы суд і суд Аўтаномнай вобласці выбіраецца краявым, абласным, акруговым Советам Дэпутатаў Працоўных або Советам Дэпутатаў Працоўных Аўтаномнай вобласці тэрмінам на пяць год.

Артыкул 31. Краявы, абласны, акруговы суд і суд Аўтаномнай вобласці складаецца з старшыні, намеснікаў старшыні, членаў суда і народных засядацеляў, заклікаемых для ўдзелу ў разглядзе судовых спраў.

Артыкул 32. Краявы, абласны, акруговы суд і суд Аўтаномнай вобласці разглядаюць аднесеныя законам да іх ведання крымінальныя справы аб контррэволюцыйных злачынствах, аб асабліва небяспечных злачынствах супроць дзяржаўнага кіравання, аб раскраданнях соцыялістычнай уласнасці, аб асабліва важных пасадных і гаспадарчых злачынствах, а таксама аднесеныя законам да іх ведання грамадзянскія справы па спрэчках паміж дзяржаўнымі і грамадскімі ўстановамі, прадпрыемствамі і арганізацыямі.

Краявы, абласны, акруговы суд і суд Аўтаномнай вобласці разглядаюць апрача таго скаргі і пратэсты на прыгаворы, рашэнні і вызначэнні народных судоў.

Артыкул 33. У саставе краявога, абласнога, акруговага суда і суда Аўтаномнай вобласці дзейнічаюць:

а) судовая калегія па крымінальных справах — для разгляду крымінальных спраў, падсудных краявому, абласному, акруговаму суду і суду Аўтаномнай вобласці, а таксама для разгляду скарг і пратэстаў на прыгаворы і вызначэнні народных судоў;

б) судовая калегія па грамадзянскіх справах — для разгляду грамадзянскіх спраў, падсудных краявому, абласному, акруговаму суду і суду Аўтаномнай вобласці, а таксама для разгляду скарг і пратэстаў на рашэнні і вызначэнні народных судоў.

Артыкул 34. Судовыя калегіі краявога, абласнога, акруговага суда і суда Аўтаномнай вобласці разглядаюць крымінальныя грамадзянскія справы ў саставе старшынствуючага — старшыні ці члена суда і двух народных засядацеляў.

Артыкул 35. Судовыя калегіі краявога, абласнога, акруговага суда, суда Аўтаномнай вобласці разглядаюць скаргі і пратэсты на прыгаворы, рашэнні і вызначэнні народных судоў у саставе трох членаў адпаведнага суда.

Артыкул 36. У абласцях, якія ўваходзяць у састаў края, акруговыя і абласныя суды дзейнічаюць у тым-жа саставе, што і краявы суд.

Артыкул 37. Старшыня краявога, абласнога, акруговага суда і суда Аўтаномнай вобласці старшынствуе ў судовых пасяджэннях або назначае для старшынствавання ў судовых пасяджэннях члена краявога, абласнога, акруговага суда і суда Аўтаномнай вобласці, назначае справы да слухання, дае распараджэнні аб выкліку ў суд абвінавачваемых, сведак, экспертаў і паведамляе аб часе разгляду справы істцоў і адказчыкаў.

IV
ВЯРХОЎНЫ СУД АЎТАНОМНАЙ РЭСПУБЛІКІ

Артыкул 38. У адпаведнасці з арт. 107 Канстытуцыі СССР Вярхоўны суд Аўтаномнай рэспублікі выбіраецца Вярхоўным Советам Аўтаномнай рэспублікі тэрмінам на 5 год.

Артыкул 39. Вярхоўны суд Аўтаномнай рэспублікі складаецца з старшыні, намеснікаў старшыні, членаў суда і народных засядацеляў, заклікаемых да ўдзелу ў разглядзе судовых спраў.

Артыкул 40. Вярхоўны суд Аўтаномнай рэспублікі разглядае аднесеныя законам да яго ведання крымінальныя справы аб контррэволюцыйных злачынствах, аб асабліва небяспечных злачынствах супроць дзяржаўнага кіравання, аб раскраданнях соцыялістычнай уласнасці, аб асабліва важных пасадных і гаспадарчых злачынствах, а таксама аднесеныя законам да яго ведання грамадзянскія справы па спрэчках паміж дзяржаўнымі і грамадскімі ўстановамі, прадпрыемствамі і арганізацыямі.

Вярхоўны суд Аўтаномнай рэспублікі разглядае апрача таго скаргі і пратэсты на прыгаворы, рашэнні і вызначэнні народных судоў.

Артыкул 41. У саставе Вярхоўнага суда Аўтаномнай рэспублікі дзейнічаюць:

а) судовая калегія па крымінальных справах для разгляду крымінальных спраў, аднесеных законам да ведання Вярхоўнага суда Аўтаномнай рэспублікі, а таксама для разгляду скарг і пратэстаў на прыгаворы і вызначэнні народных судоў;

б) судовая калегія па грамадзянскіх справах для разгляду грамадзянскіх спраў, аднесеных законам да ведання Вярхоўнага суда Аўтаномнай рэспублікі, а таксама для разгляду скарг і пратэстаў на рашэнні і вызначэнні народных судоў.

Артыкул 42. Судовыя калегіі Вярхоўнага суда Аўтаномнай рэспублікі разглядаюць справы ў саставе старшынствуючага — старшыні ці члена Вярхоўнага суда і двух народных засядацеляў.

Артыкул 43. Судовыя калегіі Вярхоўнага суда Аўтаномнай рэспублікі разглядаюць скаргі і пратэсты на прыгаворы, рашэнні і вызначэнні народных судоў у саставе трох членаў Вярхоўнага суда Аўтаномнай рэспублікі.

Артыкул 44. Старшыня Вярхоўнага суда Аўтаномнай рэспублікі старшынствуе ў судовых пасяджэннях або назначае для старшынствавання ў судовых пасяджэннях члена Вярхоўнага суда Аўтаномнай рэспублікі, назначае справы да слухання, дае распараджэнні аб выкліку ў суд абвінавачваемых, сведак, экспертаў і паведамляе аб часе разгляду справы істцоў і адказчыкаў.

Працяг на 2-й стар.

Другая Сесія Вярхоўнага Совета СССР 1-га склікання

Законы, прынятыя Вярхоўным Советам СССР

ЗАКОН АБ СУДАЎСТРОЙСТВЕ СССР, САЮЗНЫХ І АЎТАНОМНЫХ РЭСПУБЛІК

Працяг

V
ВЯРХОЎНЫ СУД САЮЗНАЙ РЭСПУБЛІКІ

Артыкул 45. Вярхоўны суд Саюзнай рэспублікі з'яўляецца вышэйшым судовым органам Саюзнай рэспублікі. На Вярхоўны суд Саюзнай рэспублікі ўскладаецца нагляд за судовай дзейнасцю ўсіх судовых органаў Саюзнай рэспублікі, Аўтаномных рэспублік, краёў, абласцей і акруг, якія ўваходзяць у састаў данай Саюзнай рэспублікі.

Артыкул 46. У адпаведнасці з арт. 106 Канстытуцыі СССР Вярхоўны суд Саюзнай рэспублікі выбіраецца Вярхоўным Советам Саюзнай рэспублікі тэрмінам на 5 год.

Артыкул 47. Вярхоўны суд Саюзнай рэспублікі складаецца з старшыні, намеснікаў старшыні, членаў суда і народных засядацеляў, заклікаемых да ўдзелу ў разглядзе судовых спраў.

Артыкул 48. Вярхоўны суд Саюзнай рэспублікі дзейнічае ў саставе:

а) судовай калегіі па крымінальных справах для разгляду крымінальных спраў, аднесеных законам да ведання Вярхоўнага суда Саюзнай рэспублікі, а таксама для разгляду скарг і пратэстаў на прыгаворы і вызначэнні краявых, абласных і іншых судоў Саюзнай рэспублікі;

б) судовай калегіі па грамадзянскіх справах для разгляду грамадзянскіх спраў, аднесеных законам да ведання Вярхоўнага суда Саюзнай рэспублікі, а таксама для разгляду скарг і пратэстаў на рашэнні і вызначэнні краявых, абласных і іншых судоў Саюзнай рэспублікі.

Артыкул 49. Судовыя калегіі Вярхоўнага суда Саюзнай рэспублікі разглядаюць справы ў саставе старшынствуючага — старшыні ці члена Вярхоўнага суда і двух народных засядацеляў.

Артыкул 50. Судовыя калегіі Вярхоўнага суда Саюзнай рэспублікі разглядаюць скаргі і пратэсты на прыгаворы, рашэнні і вызначэнні краявых, абласных і іншых судоў Саюзнай рэспублікі ў саставе трох членаў Вярхоўнага суда.

Артыкул 51. Вярхоўны суд Саюзнай рэспублікі ажыццяўляе нагляд за судовай дзейнасцю судоў рэспублікі шляхам:

а) разгляду пратэстаў Пракурора СССР, Пракурора Саюзнай рэспублікі, Старшыні Вярхоўнага суда СССР, Старшыні Вярхоўнага суда Саюзнай рэспублікі на прыгаворы, рашэнні і вызначэнні, уступіўшыя ў законную сілу;

б) разгляду ў судовых пасяджэннях скарг і пратэстаў па справах, вырашаных судамі Саюзнай рэспублікі.

Артыкул 52. Старшыня Вярхоўнага суда Саюзнай рэспублікі старшынствуе ў судовых пасяджэннях або назначае для старшынствавання ў судовых пасяджэннях члена Вярхоўнага суда Саюзнай рэспублікі, назначае справы да слухання, дае распараджэнні аб выкліканні ў суд абвінавачваемых, сведак, экспертаў і паведамляе аб часе разгляду справы істцоў і адказчыкаў.

VI
СПЕЦЫЯЛЬНЫЯ СУДЫ СССР

Артыкул 53. На падставе арт. 102 Канстытуцыі СССР дзейнічаюць наступныя спецыяльныя суды СССР:

а) ваенныя трыбуналы;

б) лінейныя суды чыгуначнага транспарта;

в) лінейныя суды воднага транспарта.

Артыкул 54. У адпаведнасці з арт. 105 Канстытуцыі СССР старшыня, намеснікі старшыні, члены спецыяльных судоў СССР выбіраюцца Вярхоўным Советам СССР тэрмінам на пяць год.

Артыкул 55. Для ўдзелу ў судовых пасяджэннях ваенных трыбуналаў, лінейных судоў чыгуначнага і воднага транспарта прыцягваюцца народныя засядацелі, выбіраемыя краявымі і абласнымі Советамі Дэпутатаў працоўных і Вярхоўнымі Советамі Саюзных і Аўтаномных рэспублік.

Артыкул 56. Ваенныя трыбуналы, лінейныя суды чыгуначнага і воднага транспарта разглядаюць справы ў саставе старшынствуючага — старшыні або члена суда і двух народных засядацеляў, апрача выпадкаў, калі па закону справы разглядаюцца ў саставе трох членаў адпаведнага суда.

Артыкул 57. Ваенныя трыбуналы арганізоўваюцца:

а) пры ваенных акругах, франтах і марскіх флотах;

б) пры арміях, карпусах, іншых воінскіх злучэннях і ваенізаваных установах.

Артыкул 58. Ваенныя трыбуналы разглядаюць справы аб воінскіх злачынствах, а таксама аб іншых злачынствах, аднесеных законам да іх ведання.

Артыкул 59. Ваенныя трыбуналы пры акругах, франтах і марскіх флотах разглядаюць крымінальныя справы, аднесеныя законам да іх ведання, а таксама разглядаюць скаргі і пратэсты на прыгаворы па справах, разгледжаных ваеннымі трыбуналамі армій, карпусоў, іншых воінскіх злучэнняў і ваенізаваных устаноў.

Артыкул 60. Лінейныя суды чыгуначнага і воднага транспарта разглядаюць аднесеныя законам да іх ведання справы аб злачынствах, накіраваных на падрыў працоўнай дысцыпліны на транспарце, і аб іншых злачынствах, парушаючых нармальную работу транспарта.

Артыкул 61. Лінейныя суды чыгуначнага і воднага транспарта арганізоўваюцца адпаведна на чыгунках і водных шляхах зносін.

Артыкул 62. Старшыні ваенных трыбуналаў, лінейных судоў чыгуначнага і воднага транспарта старшынствуюць у судовых пасяджэннях або назначаюць для старшынствавання ў судовых пасяджэннях членаў ваенных трыбуналаў і лінейных судоў, назначаюць справы да слухання, даюць распараджэнні аб выкліку ў суд абвінавачваемых, сведак і экспертаў.

VII
ВЯРХОЎНЫ СУД СССР

Артыкул 63. У адпаведнасці з арт. арт. 104 і 105 Канстытуцыі СССР Вярхоўны суд СССР з'яўляецца вышэйшым судовым органам і выбіраецца Вярхоўным Советам СССР тэрмінам на пяць год.

На Вярхоўны суд СССР ускладаецца нагляд за судовай дзейнасцю ўсіх судовых органаў СССР і Саюзных рэспублік.

Артыкул 64. Нагляд за судовай дзейнасцю ўсіх судовых органаў СССР і Саюзных рэспублік Вярхоўны суд ажыццяўляе шляхам:

а) разгляду пратэстаў Пракурора СССР і Старшыні Вярхоўнага суда СССР на прыгаворы, рашэнні і вызначэнні судоў, увайшоўшыя ў законную сілу;

б) разгляду скарг і пратэстаў па справах, разгледжаных ваеннымі трыбуналамі, лінейнымі судамі чыгуначнага і воднага транспарта.

Артыкул 65. Вярхоўны суд СССР складаецца са Старшыні, намеснікаў старшыні, членаў Вярхоўнага суда і народных засядацеляў, заклікаемых да ўдзелу ў разглядзе судовых спраў, і дзейнічае ў саставе:

а) судовай калегіі па крымінальных справах;

б) судовай калегіі па грамадзянскіх справах;

в) ваеннай калегіі;

г) чыгуначнай калегіі;

д) водна-транспартнай калегіі.

Артыкул 66. Судовая калегія Вярхоўнага суда СССР па крымінальных справах разглядае крымінальныя справы, аднесеныя законам да яе ведання, а таксама разглядае пратэсты на прыгаворы і вызначэнні Вярхоўных судоў Саюзных рэспублік.

Артыкул 67. Судовая калегія Вярхоўнага суда СССР па грамадзянскіх справах разглядае грамадзянскія справы, аднесеныя законам да яе ведання, а таксама разглядае пратэсты на рашэнні і вызначэнні Вярхоўных судоў Саюзных рэспублік.

Артыкул 68. Судовыя калегіі Вярхоўнага суда СССР па крымінальных і грамадзянскіх справах разглядаюць справы ў саставе старшынствуючага—старшыні або члена Вярхоўнага суда СССР і двух народных засядацеляў.

Судовыя калегіі Вярхоўнага суда СССР па крымінальных і грамадзянскіх справах разглядаюць пратэсты на прыгаворы, вызначэнні і рашэнні Вярхоўных судоў Саюзных рэспублік у саставе трох членаў Вярхоўнага суда СССР.

Артыкул 69. Ваенная калегія Вярхоўнага суда СССР разглядае справы, аднесеныя законам да яе ведання, а таксама разглядае пратэсты і скаргі на прыгаворы і вызначэнні ваенных трыбуналаў.

Артыкул 70. Ваенная калегія Вярхоўнага суда СССР разглядае справы ў саставе старшынствуючага — старшыні або члена ваеннай калегіі Вярхоўнага суда СССР і двух народных засядацеляў, апрача выпадкаў, спецыяльна прадугледжаных крымінальна-працэсуальным кодэксам, калі справы разглядаюцца ў саставе трох членаў ваеннай калегіі.

Ваенная калегія Вярхоўнага суда СССР разглядае пратэсты і скаргі на прыгаворы і вызначэнні ваенных трыбуналаў у саставе трох членаў ваеннай калегіі Вярхоўнага суда СССР.

Артыкул 71. Чыгуначная і водна-транспартная калегіі Вярхоўнага суда СССР разглядаюць справы аб злачынствах, аднесеных законам да іх ведання, а таксама разглядаюць пратэсты і скаргі, прынасімыя на прыгаворы і вызначэнні лінейных судоў чыгуначнага і воднага транспарта.

Артыкул 72. Чыгуначная і водна-транспартная калегіі Вярхоўнага суда СССР разглядаюць справы ў саставе старшынствуючага — старшыні або члена адпаведнай калегіі і двух народных засядацеляў.

Артыкул 73. Чыгуначная і водна-транспартная калегіі Вярхоўнага суда СССР разглядаюць пратэсты і скаргі, прынасімыя на прыгаворы і вызначэнні лінейных судоў чыгуначнага і воднага транспарта, у саставе трох членаў адпаведнай калегіі Вярхоўнага суда СССР.

Артыкул 74. Старшыня Вярхоўнага суда СССР можа прыняць на сябе старшынстванне па любой справе, якая знаходзіцца на разглядзе калегіі Вярхоўнага суда СССР.

Старшыня Вярхоўнага суда СССР і Пракурор СССР маюць права вытрабаваць любую справу з любога суда СССР або Саюзных рэспублік і ўнесці па гэтай справе свой пратэст ва ўстаноўленым законам парадку.

Артыкул 75. Для разгляду прынасімых Старшынёй Вярхоўнага суда СССР або Пракурорам СССР пратэстаў на прыгаворы, рашэнні і вызначэнні калегій Вярхоўнага суда СССР склікаецца Пленум Вярхоўнага суда СССР, які таксама дае кіруючыя ўказанні па пытаннях судовай практыкі на падставе рашэнняў, прынятых па разгледжаных Вярхоўным судом СССР судовых справах.

Артыкул 76. Пленум Вярхоўнага суда СССР складаецца са старшыні Вярхоўнага суда СССР, яго намеснікаў і ўсіх членаў Вярхоўнага суда СССР.

Удзел Пракурора СССР у Пленуме абавязковы.

У пасяджэнні Пленума Вярхоўнага суда СССР удзельнічае Народны Камісар Юстыцыі СССР.

Артыкул 77. Пасяджэнні Пленума Вярхоўнага суда СССР склікаюцца не радзей аднаго разу ў два месяцы.

VIII
СУДОВЫЯ ВЫКАНАЎЦЫ

Артыкул 78. Выкананне рашэнняў і вызначэнняў па грамадзянскіх справах і выкананне прыгавораў па крымінальных справах у частцы маемасных спагнанняў праводзіцца судовымі выканаўцамі.

Артыкул 79. Судовыя выканаўцы састаяць пры народных судах, пры акруговых, краявых, абласных судах, судах аўтаномных абласцей, Вярхоўных судах Аўтаномных і Саюзных рэспублік і назначаюцца Народным Камісарыятам Юстыцыі Саюзнай рэспублікі, а ў аўтаномных рэспубліках — Народным Камісарыятам Юстыцыі Аўтаномнай рэспублікі.

Артыкул 80. Прад'яўляемыя судовымі выканаўцамі патрабаванні па выкананню судовых прыгавораў, рашэнняў і вызначэнняў абавязковы для ўсіх пасадавых асоб і грамадзян.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
16 жніўня 1938 г.

АБ ВЫБРАННІ ВЯРХОЎНАГА СУДА Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік

Вярхоўны Совет Саюза Совецкіх Соцыялістычных рэспублік **пастанаўляе:**

Выбраць Вярхоўны суд Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік у наступным саставе:

СТАРШЫНЯ ВЯРХОЎНАГА СУДА СССР—

1. **Галякоў** Іван Цярэнцьевіч.

ЧЛЕНЫ ВЯРХОЎНАГА СУДА СССР:

2. **Алексееў** Георгій Аляксеевіч.
3. **Абдурахманаў** Усман.
4. **Алексанян** Алексан Агабекавіч.
5. **Баяркін** Міхаіл Аляксеевіч.
6. **Буленкоў** Аляксей Аляксеевіч.
7. **Буканаў** Васілій Васільевіч.
8. **Волк** Екацерына Архіпаўна.
9. **Гусеў** Андрэй Грыгор'евіч.
10. **Дзецістаў** Іван Васільевіч.
11. **Дзмітрыеў** Леанід Дзмітрыевіч.
12. **Жукаў** Дзмітрый Якаўлевіч.
13. **Заранаў** Іван Міхеевіч.
14. **Іеўлеў** Барыс Іванавіч.
15. **Камерон** Пётр Аляксеевіч.
16. **Караджаева** Нуры.
17. **Клімін** Фёдар Арсеньевіч.
18. **Корнеў** Іван Владзіміравіч.
19. **Каробко** Раіса Якаўлеўна.
20. **Кандыбін** Дзмітрый Якаўлевіч.
21. **Лодысеў** Сяргей Цярэнцьевіч.
22. **Малініна** Марыя Нікалаеўна.
23. **Матулевіч** Іван Осіпавіч.
24. **Наумаў** Нікалай Аляксандравіч.
25. **Нікітчэнка** Іона Цімафеевіч.
26. **Назарава** Анна Назараўна.
27. **Орлоўскі** Павел Ефімавіч.
28. **Огурцоў** Іван Канстанцінавіч.
29. **Орлоў** Аляксандр Майсеевіч.
30. **Панкратаў** Канстанцін Аляксандравіч.
31. **Рахімаў** Гаджы Мамелавіч.
32. **Раманава** Анна Аляксандраўна.
33. **Раманычэў** Міхаіл Грыгор'евіч.
34. **Сакіеў** Тюгульбай.
35. **Саладзілаў** Андрэй Пятровіч.
36. **Сауленка** Любоў Карнееўна.
37. **Смірнова** Еўдакія Васільеўна.
38. **Суслін** Андрэй Грыгор'евіч.
39. **Саланіцын** Нікалай Аляксеевіч.
40. **Ульрых** Васілій Васільевіч.
41. **Успенскі** Владзімір Аляксеевіч.
42. **Чагіраў** Баймухамед.
43. **Чэпцоў** Аляксандр Аляксандравіч.
44. **Чхэціані** Афанасій Леванавіч.
45. **Шарыфаў** Зарыф.

НАРОДНЫЯ ЗАСЯДАЦЕЛІ ВЯРХОЎНАГА СУДА СССР:

1. **Авезава** Мастура.
2. **Алдабергенаў** Тулеў.
3. **Барышэў** Сцяпан Нікіціч.
4. **Белан** Раман Васільевіч.
5. **Дзюканаў** Мірон Дзмітрыевіч.
6. **Ільін** Грыгорый Маркелавіч.
7. **Леонава** Ольга Фёдараўна.
8. **Малюшын** Нікалай Цімафеевіч.
9. **Мінаеў** Васілій Сцяпанавіч.
10. **Мірзаеў** Тішабай.
11. **Мір Касімаў** Мір Асадула Мір Алескер оглы.
12. **Малякоў** Васілій Фёдаравіч.
13. **Огнёў** Аляксандр Сцяпанавіч.
14. **Орлоў** Пётр Сямёнавіч.
15. **Сметанін** Нікалай Сцяпанавіч.
16. **Цатуран** Цатур Алекавіч.
17. **Цыклауры** Андрэй Васільевіч.
18. **Чулетаў** Мурад.
19. **Шамсутдзінаў** Галім Шамсутдзінавіч.
20. **Якуш** Пелагея Остапаўна.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль. 17 жніўня 1938 г.

ЗАКОН АБ ГРАМАДЗЯНСТВЕ Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік

Артыкул 1. На падставе арт. 21 Канстытуцыі (Асноўнага закона) Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік для грамадзян СССР устанаўліваецца адзінае саюзнае грамадзянства.

Кожны грамадзянін Саюзнай рэспублікі з'яўляецца грамадзянінам СССР.

Артыкул 2. Грамадзянамі СССР з'яўляюцца:

а) усе састаяўшыя да 7 лістапада 1917 года падданымі былой Расійскай імперыі і не ўтраціўшыя совецкага грамадзянства;

б) асобы, якія набылі совецкае грамадзянства ва ўстаноўленым законам парадку.

Артыкул 3. Іншакраінцы, незалежна ад іх нацыянальнасці і расы, прымаюцца ў грамадзянства СССР па іх хадайніцтву Прэзідыумам Вярхоўнага Совета СССР або Прэзідыумам Вярхоўнага Совета Саюзнай рэспублікі, у межах якой яны пражываюць.

Артыкул 4. Выхад з грамадзянства СССР дазваляецца Прэзідыумам Вярхоўнага Совета СССР.

Артыкул 5. Уступленне ў брак грамадзяніна або грамадзянкі СССР з асобай, не маючай грамадзянства СССР, не цягне змены грамадзянства.

Артыкул 6. Пры змене грамадзянства бацькоў, у выніку якога абодва становяцца грамадзянамі СССР або абодва выходзяць з грамадзянства СССР, змяняецца адпаведна грамадзянства іх дзяцей, не дасягнуўшых 14-гадовага ўзросту. Змена грамадзянства дзяцей ва ўзросце ад 14 да 18 год можа паследваць толькі з іх згоды.

У іншых выпадках змена грамадзянства дзяцей, не дасягнуўшых 18 год, можа паследваць толькі ў агульным парадку.

Артыкул 7. Пазбаўленне грамадзянства СССР можа мець месца:

а) па прыгавору суда—у выпадках, прадугледжаных законам;

б) у сілу асобага ў кожным выпадку Указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР.

Артыкул 8. Асобы, пражываючыя на тэрыторыі СССР, не з'яўляючыяся ў сілу гэтага закона грамадзянамі СССР і не маючыя доказаў сваёй прыналежнасці да замежнага грамадзянства, лічацца асобамі без грамадзянства.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
19 жніўня 1938 г.

ЗАКОН АБ ПАРАДКУ РАТЫФІКАЦЫІ І ДЭНАНСАЦЫІ МІЖНАРОДНЫХ ДАГАВОРАЎ СССР

Артыкул 1. У адпаведнасці з пунктам «М» артыкула 49 Канстытуцыі (Асноўнага закона) Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік, ратыфікацыя міжнародных дагавораў утвараецца Прэзідыумам Вярхоўнага Совета СССР.

Артыкул 2. Ратыфікацыі падлягаюць заключаемыя Саюзам Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік мірныя дагаворы, дагаворы аб узаемнай абароне ад агрэсіі, дагаворы аб узаемным ненападзе.

Роўным чынам, ратыфікацыі падлягаюць міжнародныя дагаворы, пры заключэнні якіх стораны ўмовіліся аб наступнай ратыфікацыі.

Артыкул 3. Дэнансацыя ратыфікаваных міжнародных дагавораў утвараецца на падставе указаў Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.

Масква. Крэмль.
20 жніўня 1938 г.

ЗАКОН АБ ДЗЯРЖАЎНЫМ ПАДАТКУ НА КОНЕЙ АДНААСОБНЫХ ГАСПАДАРАК

У сувязі з тым, што па сведчанню калгаснікаў коні ў аднаасобных сялянскіх гаспадарках звычайна скарыстоўваюцца не для сельскагаспадарчых работ у сваёй гаспадарцы, а ў мэтах спекуляцыйнай нажывы па-за сваёй гаспадаркай, Вярхоўны Совет Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік, ідучы насустрач пажаданням калгаснікаў, **пастанаўляе:**

1. Увесці асобы дзяржаўны падатак на коней аднаасобных гаспадарак.

2. Стаўкі дзяржаўнага падатку з аднаасобных гаспадарак, маючых коней, устанавіць па асобных рэспубліках, краях і абласцях у наступных размерах:

Рэспублікі, краі і вобласці	За аднаго каня	За кожнага наступнага каня звыш адной галавы
1. РСФСР (за выключэннем указаных ніжэй краёў, абласцей і АССР), Украінская ССР, Беларуская ССР	1-я група раёнаў 400 руб. 2-я група раёнаў 500 руб.	1-я група раёнаў 700 руб. 2-я група раёнаў 800 руб.
2. Азербайджанская, Грузінская, Армянская, Туркменская, Узбекская, Таджыкская, Казахская і Кіргізская ССР; Далёкаўсходні і Краснаярскі краі; Іркуцкая і Чыцінская вобласці; Дагестанская, Бурат-Мангольская, Кабардзіна-Балкарская, Калмыцкая, Карэльская, Комі, Паўночна-Осецінская, Чэчэна-Інгушская і Якуцкая АССР.	1-я група раёнаў 275 руб. 2-я група раёнаў 350 руб.	1-я група раёнаў 450 руб. 2-я група раёнаў 550 руб.

3. Ускласці на краявыя і абласныя выканаўчыя камітэты Советаў Дэпутатаў працоўных, а ў Аўтаномных рэспубліках і Саюзных рэспубліках, не маючых абласнога дзялення, на Советы Народных Камісараў аднясенне тых або іншых раёнаў або акруг па стаўках падатку да 1-й і 2-й груп у залежнасці ад размера даходаў, атрымліваемых ад скарыстання каня.

4. Падатак на коней уплачваюць усе аднаасобныя гаспадаркі, маючыя к моманту апублікавання закона коней ва ўзросце ад трох год і вышэй. Продаж коней пасля апублікавання закона не аслабаняе ад уплаты падатку за бягучы год.

5. Устанавіць тэрмін уплаты падатку — 15 кастрычніка.

6. Гаспадаркі, уступіўшыя ў калгасы да 15 кастрычніка 1938 г. і здаўшыя ў калгасы сваіх коней, аслабаняюцца ад уплаты дзяржаўнага падатку на коней.

7. Паступленні ад падатку на коней аднаасобных гаспадарак накіроўваюцца: 25 проц. у бюджэты Саюзных рэспублік; 25 проц. у бюджэты краёў, абласцей і аўтаномных рэспублік і 50 проц. у раённыя бюджэты.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
21 жніўня 1938 г.

ЗАКОН АБ УСЕСАЮЗНАЙ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАЙ ВЫСТАЎЦЫ

Вярхоўны Совет СССР адзначае велізарнае значэнне арганізуемай па рашэнню ўрада Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі ў справе далейшага ўздыму соцыялістычнай сельскай гаспадаркі ў СССР.

Усесаюзная сельскагаспадарчая выстаўка, якая заклікана дастойна адлюстраваць вялікія дасягненні соцыялістычнай сельскай гаспадаркі ў СССР, паказаць лепшыя ўзоры ўсіх галін сельскай гаспадаркі, прадэманстраваць ва ўсёй разнастайнасці магутнасць і багацце сельскай гаспадаркі рэспублік, краёў і абласцей Совецкага Саюза, — павінна даць магутны штуршок соцыялістычнаму спаборніцтву калгасаў і калгаснікаў і ўсіх работнікаў сельскай гаспадаркі для памнажэння дасягненняў сельскай гаспадаркі, будзе садзейнічаць падцягванню ўсёй масы калгасаў і соўгасаў да ўзроўню перадавых з тым, каб забяспечыць далейшы няўхільны ўздым сельскай гаспадаркі, рост багацця сельскагаспадарчых прадуктаў, заможнасці і культурнасці калгасных мас.

Вярхоўны Совет разам з тым адзначае нездавальняючае становішча падрыхтоўкі сельскагаспадарчай выстаўкі. Да гэтага часу Наркамземам і Наркамсоўгасаў СССР яшчэ не ўстаноўлены дыферэнцыяваныя паказальнікі для адбору ўдзельнікаў выстаўкі прымяняльна да разнастайных асаблівасцей сельскагаспадарчай вытворчасці ў розных па кліматычных, глебавых і іншых умовах раёнах СССР, не закончаны работы па будаўніцтву выстаўкі, а асобныя павільёны, пабудаваныя ўжо, яўна не адказваюць тым патрабаванням, якія пастаўлены перад Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкай.

У мэтах выпраўлення ўказаных сур'ёзных недахопаў у падрыхтоўцы да адкрыцця выстаўкі і ў мэтах яе найлепшай арганізацыі, а таксама ў інтарэсах шырокага разгортвання соцыялістычнага спаборніцтва ў калгасах, соўгасах, машынна-трактарных станцыях і калгасных таварных фермах на права ўдзелу ва Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы Вярхоўны Совет Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік **пастанаўляе:**

1. Прапанаваць Наркамзему і Наркамсоўгасаў СССР неадкладна выправіць указаныя памылкі і недахопы ў арганізацыі Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі.

2. Перанесці адкрыццё Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі на 1939 год, назначыўшы адкрыццё яе на 1 жніўня 1939 года.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
21 жніўня 1938 г.

Другая Сесія Вярхоўнага Совета СССР 1-га склікання

ЗАКОНЫ, ПРЫНЯТЫЯ ВЯРХОЎНЫМ СОВЕТАМ СССР

АБ ЗМЕНЕ І ДАПАЎНЕННІ АРТЫКУЛАЎ 22 І 23 КАНСТЫТУЦЫІ (АСНОЎНАГА ЗАКОНА) СССР

Вярхоўны Совет Саюза Совецкіх Сацыялістычных Рэспублік **пастанаўляе:**

1. Зацвердзіць утварэнне ў саставе Расійскай Совецкай Федэратыўнай Сацыялістычнай Рэспублікі Мурманскай вобласці.

У адпаведнасці з гэтым ізлажыць артыкул 22 Канстытуцыі СССР наступным чынам:

«**Артыкул 22.** Расійская Совецкая Федэратыўная Сацыялістычная Рэспубліка складаецца з краёў:

Алтайскага, Далёкаўсходняга, Краснадарскага, Краснаярскага, Орджанікідзеўскага; абласцей: Архангельскай, Валагодскай, Варонежскай, Горкаўскай, Іванаўскай, Іркуцкай, Калінінскай, Кіраўскай, Куйбышэўскай, Курскай, Ленінградскай, Маскоўскай, Мурманскай, Новасібірскай, Омскай, Орэнбургскай, Орлоўскай, Растоўскай, Разанскай, Саратаўскай, Свярдлоўскай, Смаленскай, Сталінградскай, Тамбоўскай, Тульскай, Чэлябінскай, Чыцінскай, Яраслаўскай; Аўтаномных совецкіх сацыялістычных рэспублік: Татарскай, Башкірскай, Дагестанскай, Бурат-Мангольскай, Кабардзіна-Балкарскай, Калмыцкай, Карэльскай, Комі, Крымскай, Марыйскай, Мардоўскай, Немцаў Паволжа, Паўночна-Асецінскай, Удмурцкай, Чэчэна-Інгушскай, Чувашскай, Якуцкай; аўтаномных абласцей: Адыгейскай, Яўрэйскай, Карачаеўскай, Ойроцкай, Хакаскай, Чэркескай».

2. Зацвердзіць утварэнне ў саставе Украінскай Совецкай Сацыялістычнай Рэспублікі абласцей: Сталінскай і Варашылаўградскай.

У адпаведнасці з гэтым ізлажыць артыкул 23 Канстытуцыі СССР наступным чынам:

«**Артыкул 23.** Украінская Совецкая Сацыялістычная Рэспубліка складаецца з абласцей: «Вінніцкай, Варашылаўградскай, Днепрапетроўскай, Жытомірскай, Каменец-Падольскай, Кіеўскай, Нікалаеўскай, Одэскай, Палтаўскай, Сталінскай, Харкаўскай, Чэрнігаўскай і Малдаўскай Аўтаномнай Совецкай Сацыялістычнай Рэспублікі».

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
21 жніўня 1938 г.

Аб зацвярджэнні Указаў Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб назначэнні Народнымі Камісарамі СССР Л. М. КАГАНОВІЧА, Н. І. ЕЖОВА, С. Е. СКРЫННІКАВА, В. К. ЛЬВОВА, І. Г. КАБАНАВА

Вярхоўны Совет Саюза Совецкіх Сацыялістычных Рэспублік пастанаўляе зацвердзіць Указы Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб назначэнні:

Народным Камісарам Шляхоў Зносін па сумяшчэнню з работай Народнага Камісара Цяжкай Прамысловасці —

Лазара Майсеевіча **Кагановіча.**

Народным Камісарам Воднага Транспарта па сумяшчэнню з работай Народнага Камісара Унутраных Спраў —

Нікалая Іванавіча **Ежова.**

Народным Камісарам Заатовак —

Сямёна Емельянавіча **Скрыннікава.**

Народным Камісарам Машынабудаўніцтва —

Віктара Канстанцінавіча **Львова.**

Народным Камісарам Харчовай Прамысловасці —

Івана Грыгор'евіча **Кабанава.**

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
21 жніўня 1938 г.

Аб зацвярджэнні Указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб назначэнні Лазара Майсеевіча КАГАНОВІЧА Намеснікам Старшыні Совета Народных Камісараў СССР

Вярхоўны Совет Саюза Совецкіх Сацыялістычных Рэспублік пастанаўляе зацвердзіць Намеснікам Старшыні Совета Народных Камісараў СССР — Лазара Майсеевіча **Кагановіча** з пакіданнем яго Народным Камісарам Цяжкай Прамысловасці і Народным Камісарам Шляхоў Зносін.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
21 жніўня 1938 г.

ЛЕДАКОЛ „ІОСІФ СТАЛІН" ВЫШАЎ У ПЕРШЫ РЭЙС

23 жніўня ў 20 гадзін 15 мінут флагман ледакольнага флота «Иосиф Сталин» вышаў з Ленінграда ў першы рэйс, узяўшы курс на Мурманск—порт сваёй прыпіскі. Судовае жыццё забіла крыніцай. Маракі з гордасцю нясуць вахту на флагманскім ледаколе, на барту якога напісаны блізкія кожнаму працоўнаму словы «И. Сталин».

Па капітанскаму масціку шагае Уладзімір Іванавіч Варонін.

24 жніўня пачала працаваць магутная радыёстанцыя ледакола.

Рыхтуецца да выпуску першы нумар друкаванай газеты «Сталінец».

***

ЛЕДАКОЛ «ІОСІФ СТАЛІН». 25 жніўня. Сёння ноччу прайшлі Талін. У 10 гадзін раніцы былі ля выхаду з Фінскага заліва ў Балтыйскае мора.

НА РАДЗІМЕ СТАХАНАЎСКАГА РУХУ. Гарнякі-стаханаўцы шахты імя Сталіна (Данбас) дастойна сустракаюць трэцюю гадавіну стаханаўскага руху. НА ЗДЫМКУ — конагон участка Рубежны Захад майстар вугалю І. М. Леонаў, які выканаў на працягу 5 месяцаў сваю гадавую норму. (СФ).

НАСУСТРАЧ ТРЭЦЯЙ ГАДАВІНЫ СТАХАНАЎСКАГА РУХУ

ЗА ДАСТОЙНУЮ СУСТРЭЧУ

У сувязі з набліжэннем трэцяй гадавіны стаханаўскага руху на фабрыках і заводах сталіцы БССР адчуваецца вялікі вытворчы ўздым.

На станкабудаўнічым заводзе імя Кірава сярод рабочых і работніц разгарнулася сацыялістычнае спаборніцтва. У новамеханічным цэху наперадзе ідзе маладзёжная змена майстра Цыпкіна Э. Змена сістэматычна выконвае заданне на 150—160 працэнтаў. Брыгада паралельных ціскоў (майстар тав. Тарчэнка) 19 жніўня датэрмінова выканала жнівеньскі план. Слесары тт. Кучко і Бладыка даюць па 300 проц. нормы.

Новакузнечны цэх завода заканчвае выкананне жнівеньскага плана.

На вагонарамонтным заводзе імя Мяснікова ў гонар гадавіны стаханаўскага руху рад брыгад датэрмінова выканаў жнівеньскі план. Маладзёжна-комсамольская брыгада вагоназборачнага цэха тав. Трапейкі да 20 жніўня выканала месячны план. Малады каваль тав. Ляшок штодзённа выконвае норму на 230 проц.

На абутковай фабрыцы імя Кагановіча па ініцыятыве знатных стаханаўцаў тт. Шкляра, Ліпкера і Цэйтліна ў закройным цэху арганізавана ўзаемадапамога рабочым, якія не выконваюць нормы. Да гэтых таварышаў прымацаваны лепшыя стаханаўцы цэха, якія перадаюць ім свой вопыт работы.

БУДУ ЯШЧЭ ЛЕПШ ПРАЦАВАЦЬ

Надыходзіць трэцяя гадавіна стаханаўскага руху. Хочацца расказаць, з чым я прыходжу да гэтай знамянальнай даты.

Я — малады рабочы, выхадзец з батрацкай сям'і. Два годы назад з Чырвонай Арміі прышоў на завод. У мяне было адно вялікае жаданне, якое ёсць у мільёнаў мне падобных людзей, — аддаць усе свае сілы на вялікую справу сацыялістычнага будаўніцтва.

Гледзячы на іншых стаханаўцаў, я пачаў прагна вучыцца, авалодваць працяжным станком. Цяжкасцей было многа. Працяжны станок на заводзе быў толькі адзін, а дэталей, якіх ён выраблю, патрэбна было многа. Працавала ля станка тады нас трое. Я пачаў думаць аб павышэнні прадукцыйнасці працы, аб тым, як-бы выраблять прадукцыі магчыма больш, даваць найлепшую якасць і танней па цане. Вывад напрашваўся сам па сабе — трэба ўдасканаліць станок.

На станку ёсць карэтка, якая адцягвае прадукцыю ў канец машыны. Пасля кожнага яе захода трэба было за ёй ісці і пягнуць назад. За змену гэта складала 5 кіламетраў праходу, затрачвалася многа часу і сілы. Я выдумаў механічны метад звароту карэткі. Пасля гэтага я зрабіў яшчэ адну рацыяналізацыю па механічнай змазцы станка.

У выніку рацыяналізацыі, правільнага скарыстання рабочага часу і беззаганнага авалодвання тэхнікай я ўзняў выпрацоўку. Сёння выконваю норму на 350—400 проц. На станку замест 3 чалавек спраўляюся адзін. Заработная плата паднялася ад 200 да 600 руб. і вышэй.

Завод даў мне новую, добра абсталяваную кватэру. Жыву культурна, усё ў дастатку. Партыйная арганізацыя ўцягнула мяне ў грамадскую работу. Я ўступіў у групу спачуваючых, вядаю гурток па гісторыі партыі, упарта авалодваю большэвізмам.

Трэцюю гадавіну стаханаўскага руху я абавязваюся сустрэць 450-працэнтным выкананнем плана. Буду яшчэ лепш працаваць на карысць сваёй дарагой мацеры-радзімы.

КЛЯУКО ВЛАДЗІМІР НІКІФАРАВІЧ,
стаханавец менскага завода ланцугоў Галя.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

ВЫХОЎВАЦЬ МАСЫ У ДУХУ ПРОЛЕТАРСКАГА ІНТЭРНАЦЫЯНАЛІЗМА

Таварыш Сталін у сваім пісьме комсамольцу Іванову пісаў: «Трэба ўзмацніць і ўмацаваць інтэрнацыянальныя пролетарскія сувязі рабочага класа СССР з рабочым класам буржуазных краін...» Партарганізацыя барысаўскага шклозавода імя Дзяржынскага, выконваючы гэтыя ўказанні, разгарнула работу па інтэрнацыянальнаму выхаванню рабочых, па ўмацаванню абароннай работы на заводзе.

Рабочыя, служачыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі, як і ўвесь многамільённы совецкі народ, праяўляюць выключны інтарэс да падзей у Іспаніі, Кітаі і Чэхаславакіі. З вялікай увагай яны сочаць за ходам барацьбы іспанскага і кітайскага народаў з азвярэлымі полчышчамі фашысцкіх варвараў. Кожны дзень рабочыя прыходзяць у партком або партыйны кабінет, каб атрымаць растлумачэнне па міжнароднаму становішчу. Ідучы насустрач рабочаму калектыву, мы арганізавалі громкія чыткі газет у цэхах, каб пазнаёміць кожнага рабочага з падзеямі за граніцай.

Калектыў нашага завода трымае цесную сувязь з рабочымі Іспаніі. Мы атрымліваем ад іх пісьмы, зачытваем іх на агульных сходах рабочых і служачых, выпрацоўваем агульныя адказы. Пры абмеркаванні пісем рабочыя завода натхняюцца гераічнай барацьбой братоў па класу. «Усё прагрэсіўнае чалавецтва за перамогу іспанскага і кітайскага народа,—гаварыў рабочы Аўрушоўскі пры абмеркаванні пісьма.— Мы ўпэўнены, што гераічны іспанскі народ пераможа фашысцкіх варвараў, як перамаглі працоўныя нашай краіны ў дні Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі» Гэтым ён выказаў думку ўсіх рабочых, усіх працоўных нашай краіны.

Выхоўваючы рабочых у духу пролетарскага інтэрнацыяналізма, мы наладзілі цесную сувязь з братамі па класу, якія томяцца ў засценках фашысцкіх турмаў. Мопраўская арганізацыя праводзіць работу па аказанню матэрыяльнай дапамогі барацьбітам за вызваленне працоўных ад капіталістычнага рабства. У мопраўскай арганізацыі налічваецца 800 членаў. У асобных цэхах усе рабочыя з'яўляюцца членамі МОПР'а. Рэгулярна выплачваюцца членскія ўзносы і шэфскія грывенікі. Совет МОПР'а (старшыня т. Гатоўка І.) аказвае канкрэтную дапамогу нізавым арганізацыям МОПР'а, арганізоўвае вакол сябе актывістаў інтэрнацыянальнай работы.

Памочнік майстра змены «Першае мая» тав. Штукмасцер з'яўляецца актывісткай разгортвання інтэрнацыянальнай работы, аказвае дапамогу совету па ўцягненню ў рады МОПР'а новых членаў. У яе змене амаль усе рабочыя з'яўляюцца членамі МОПР'а, здаюць нормы на розныя значкі. Актывістка тав. Штукмасцер праводзіць палітгутаркі ў цэхах, расказвае рабочым аб падзеях за граніцай, аб вялікім значэнні мопраўскай арганізацыі, праз якую ажыццяўляецца інтэрнацыянальная сувязь рабочага класа СССР з рабочым класам буржуазных краін.

У дні выбараў у Вярхоўныя Советы СССР і БССР нашы агітатары выхоўвалі працоўных у духу інтэрнацыяналізма, заўсёды расказвалі ім аб падзеях у Іспаніі і Кітаі. Слухачы праяўлялі выключны інтарэс да пытанняў міжнародных падзей. На пятым выбарчым участку ў Нова-Барысаве была арганізавана ячэйка МОПР'а, у якую ўступіла 20 хатніх гаспадынь. На пасёлку шклозавода па ініцыятыве хатніх гаспадынь і пры актыўнай дапамозе нашых агітатараў таксама была арганізавана ячэйка МОПР'а.

На заводзе мы сістэматычна арганізоўваем даклады аб міжнародных падзеях. На гэтыя даклады з'яўляецца большасць рабочых. Днямі быў заслуханы даклад тав. Калбасава (лейтэнанта Н-скай часці) аб падзеях за граніцай. Пасля даклада рабочыя задалі сотні пытанняў аб гераічнай барацьбе іспанскага і кітайскага народаў. Рабочыя вельмі задаволены такімі дакладамі. Яны прасілі партком значна часцей запрашаць кваліфікаваных дакладчыкаў.

9 жніўня быў праведзен мітынг, прысвечаны наглай вылазцы японскіх самураяў на нашых далёкаўсходніх граніцах. Выступалі дзесяткі рабочых-стаханаўцаў, якія заяўлялі аб сваёй гатоўнасці па першаму заклiку партыі і ўрада стаць на абарону бацькаўшчыны працоўных усяго свету—Совецкага Саюза. «Мы абавязаны яшчэ больш мацаваць абаронную работу,—гаварылі стаханаўцы тт. Малярова і Хайкіна, каб ператварыць наш завод у крэпасць абароны. Мы ніколі не забудзем указанні таварыша Сталіна аб капіталістычным акружэнні і заўсёды будзем трымаць сябе ў стане мабілізацыйнай гатоўнасці».

Рабочыя абавязаліся яшчэ больш умацаваць асоавіяхімаўскую работу. На заводзе налічваецца 450 членаў АСО. Здалі нормы: на значок ППХА—43 чалавекі, ГСА—20, ГПА—16. Гэтыя лічбы паказваюць, што мы недастаткова працуем над уцягненнем рабочых у АСО, над разгортваннем фізкультурнага выхавання моладзі.

Па-большэвіцку ліквідуючы недахопы ў разгортванні абароннай работы, партарганізацыя яшчэ больш умацуе выхаванне рабочых у духу пролетарскага інтэрнацыяналізма.

С. А. СЯНЬКЕВІЧ,
сакратар парткома барысаўскага шклозавода імя Дзяржынскага.

КУРСЫ ПАРТАКТЫВА

РЭЧЫЦА. Для падрыхтоўкі прапагандыстаў—кіраўнікоў гурткоў па вывучэнню гісторыі ВКП(б) і бягучай палітыкі райкомам КП(б)Б арганізаваны васьмімесячныя курсы. На курсы прынята 20 чалавек, з іх 5 комсамольцаў. Вучоба будзе праводзіцца без адрыву ад вытворчасці — 10 раз у месяц па 4 гадзіны.

Праграма курсаў разлічана на 230 гадзін. Сюды ўваходзіць — гісторыя ВКП(б), гісторыя народаў СССР, гісторыя грамадзянскай вайны, эканомгеаграфія і бягучая палітыка.

19 жніўня на курсах адбыліся першыя заняткі.

КУРСЫ САКРАТАРОЎ РАЙКОМА

21 жніўня пры партыйных курсах ЦК КП(б)Б пачалі работу 2-месячныя курсы першага склікання другіх і трэціх сакратароў райкома партыі. У ліку слухачоў пераважная колькасць — маладыя партыйныя кадры, упершыню прышоўшыя на кіруючую партыйную работу. Курсы разлічаны на 76 чалавек.

У праграме курсаў — гісторыя партыі, гісторыя народаў СССР, партыйнае будаўніцтва, геаграфія, міжнароднае становішча і лекцыі аб каварных метадах работы замежных разведак.

ЧЭХАСЛАВАКІЯ ПАД ПАГРОЗАЙ

На граніцы Чэхаславакіі і Германіі, у жывапісным месцы, стаіць старынны замак, пабудаваны яшчэ ў XIII стагоддзі. У гэтым замку тысяча пакояў, і належыць ён князю Гогенлоэ. 18 жніўня гэтага года, у 12 гадзін дня, у гэты замак прыбыў неафіцыяльны упаўнаважаны брытанскага ўрада лорд Рэнсімен. Сіяцельнага лорда сустрэў ганаровы караул з генлейнаўскіх штурмавікоў. Лорд прасследваў у замак, куды праз поўгадзіны прыбыў глава судэта-нямецкай партыі, агент Гітлера ў Чэхаславакіі, Конрад Генлейн.

Гутарка Рэнсімена з генлейнаўцамі прадаўжалася пяць гадзін. Цікава адзначыць наступныя абставіны: як раз напярэдадні, г. зн. 17 жніўня, адбылося пасяджэнне вузкага састава кабінета міністраў Чэхаславакіі сумесна з генлейнаўцамі.

На гэтым пасяджэнні прадстаўнік генлейнаўцаў Кундт нагла адверг усе прыміральныя прапановы чэхаславацкага ўрада, заявіўшы, што за тры месяцы параговораў пункты гледжання ўрада і генлейнаўцаў ніколькі не зблізіліся. Прыгразіўшы, далей «ўскладненнямі», Кундт заявіў, што ўміратварэнне можа быць дасягнута толькі на аснове задаволення патрабаванняў, высунутых Генлейнам у яго праслаўтай прамове, сказанай на з'ездзе генлейнаўцаў у Карлсбадзе вясной гэтага года. У гэтай прамове Генлейн патрабаваў прадастаўлення яму права кіраваць усімі немцамі, населяючымі Чэхаславакію, патрабаваў змены знешне-палітычнай арыентацыі, у першую чаргу адмаўлення ад дагавароў аб узаемнай дапамозе з Францыяй і Совецкім Саюзам.

Генлейнаўская дэлегацыя заняла непрымірымую пазіцыю, не гледзячы на ўсе ўступкі ўрада, якія знайшлі сваё выражэнне ў тым, што ён улічыў у праекце «кодэкса нацыянальнасцей» патрабаванне генлейнаўцаў, у тым, што ён згадзіўся пакласці ў аснову перагавораў з генлейнаўцамі мемарандум апошніх, мемарандум, фактычна патрабуючы расчлянення Чэхаславакіі, устанаўлення ў Судэцкай вобласці фашысцкай дыктатуры.

Здавалася-б натуральным, што ў выніку непрымірымасці пазіцыі генлейнаўцаў Рэнсімен акажа на іх даўленне і падкрэсліць уступчывасць чэхаславацкага ўрада. Між тым у рэзультаце перагавораў Рэнсімена з Генлейнам сіяцельны лорд уноў прападае парады ўступчывасці... чэхаславацкаму ўраду, рэкамендуе вышукаць новую базу для аднаўлення перагавораў з генлейнаўцамі. Пад яго даўленнем чэхаславацкі ўрад назначае на сем значных пастоў у паштовым ведамстве генлейнаўскіх кандыдатаў і праектуе назначэнне ў бліжэйшым будучым двух генлейнаўцаў правіцелямі акруг.

Ужо гэта адно дастаткова ярка характарызуе напрамак дзейнасці лорда Рэнсімена. Варта да гэтага дадаць, што зусім не выпадкова адбылася сустрэча Рэнсімена з Генлейнам у замку, належачым князю Гогенлоэ. Княгіня Гогенлоэ, некалькі год назад высланая з Францыі, мае сваім пастаянным жыхарствам Лондан, яна — вялікі друг ад'ютанта Гітлера, капітана Відэмана. Праз яе была наладжана сустрэча капітана Відэмана з лордам Галіфаксам, англійскім міністрам замежных спраў, напярэдадні ад'езду яго ў Парыж, у ліпені гэтага года. Іменна ў рэзультаце спаткання лорда Галіфакса з Відэманам была вырашана 20 ліпеня ў Парыжы, на нарадзе Галіфакса з Даладзе і Бонэ, паездка Рэнсімена ў Прагу.

Апошнія тэлеграмы паведамляюць, што лорд Рэнсімен ужо распрацаваў свой праект вырашэння чэхаславацкай праблемы. Гэты праект прадугледжвае ператварэнне Чэхаславакіі ў кантанальную дзяржаву па тыпу Швейцарыі. Інакш кажучы, у наяўнасці стары лонданскі праект «нейтралізацыі» Чэхаславакіі, па поваду якога вядомы французскі журналіст Пертынакс пісаў, што нейтралізацыя Чэхаславакіі роўназначна ліквідацыі яе незалежнасці.

Неспакушаны чытач мог-бы запытаць: чым тлумачыцца такі павышаны інтарэс англійскай дыпламатыі да Чэхаславакіі і як спалучыць гэты інтарэс з вядомай заявай Чэмберлена аб тым, што Англія не мае жыццёвых інтарэсаў у Цэнтральнай Еўропе? Гэта заява была зроблена Чэмберленам тады, калі яму паставілі пытанне: ці будзе Англія абараняць незалежнасць Чэхаславакіі. Тлумачыцца ўсё гэта надзвычай проста. Брытанскі імперыялізм разглядае Чэхаславакію як разменную манету ў сваім торгу з германскім фашызмам і менш за ўсё, вядома, турбуюць лонданскіх рэакцыянераў пытанне аб тым, ці захавае чэхаславацкі народ сваю незалежнасць і свабоду.

Місія лорда Рэнсімена, мэта якой прымусіць Чэхаславакію капітуляваць перад германскім фашызмам, прадстаўляе сабой адно з выражэнняў палітыкі пагаднення з агрэсарам. «Чэмберлен прадаўжае свой вопыт»,— піша «Эроп нувель». Яму не ўдалося дабіцца пагаднення з Рымам і ён прабуе падыйсці да «асі Рым—Берлін» з германскага канца.

Аднак трэба быць сляпым, каб не бачыць, што і гэтыя спробы церпяць правал. Факты жорстка пасмяяліся над запэўненнямі брытанскага прэм'ера аб тым, што палітыкай уступак можна абуздаць агрэсара, можна прымусіць яго заняць больш прыміральную пазіцыю, умерыць свае захватніцкія апетыты.

На самой справе. Толькі тры месяцы аддзяляюць нас ад майскіх падзей, калі германскі фашызм рушыў свае войскі да чэхаславацкай граніцы, разлічваючы нанесці ўдар Чэхаславакіі. І вось зноў навісла над Чэхаславакіяй пагроза германскага ўтаржэння. 15 жніўня ў Германіі пачаліся грандыёзныя ваенныя манеўры, якія разгортваюцца, вядома, зусім не выпадкова ў раёнах, мяжуючых з Чэхаславакіяй. Германскі фашызм па-ранейшаму настойвае на сваіх патрабаваннях, якія так не двусэнсоўна выразіла яго генлейнаўская агентура.

Тры месяцы назад германскі фашызм адступіў перад тварам узнікшага фронта міру. Чэхаславацкі ўрад заняў тады цвёрдую пазіцыю. Чэхаславацкі народ паказаў, што ён гатоў біцца за сваю свабоду, што ён не хоча фашысцкага іга над сабой. Францыя заявіла тады, што яна выканае свае абавязацельствы па дагавору аб узаемнай дапамозе. Тое-ж самае заявіў і Совецкі Саюз. І нават Англія, якая нязменна падтрымлівае германскага агрэсара, вымушана была рэкамендаваць Гітлеру ўмеранасць, папярэдзіўшы, што ў выпадку франка-германскага канфлікта яна будзе на старане Францыі.

Гітлер адступіў, але толькі для таго, каб падрыхтавацца да новага прыжка. Гэты адрэзак часу ён скарыстаў для ліхаманкавых ваенных падрыхтаванняў для падрыўной работы ў самой Чэхаславакіі і для ўзмоцненай дыпламатычнай актыўнасці з мэтай ізаляваць Чэхаславакію. Задача фашысцкай дыпламатыі заключалася ў тым, каб стварыць такія ўмовы, пры якіх выключалася-б магчымасць уступлення ў дзеянне калектыўнай абароны афяры агрэсара, як гэта адбылося ў маі.

Англа-французскі націск на чэхаславацкі ўрад з патрабаваннем уступак генлейнаўцам актыўнасць брытанскай дыпламатыі, місія Рэнсімена — усё гэта наглядная ілюстрацыя таго, што брытанская дыпламатыя прыклала ўсе сілы, каб дапамагчы германскаму фашызму ў ажыццяўленні яго задачы.

Упорны націск на чэхаславацкі ўрад адбіўся і на ўнутраным становішчы Чэхаславакіі. Правае крыло ўрадавай кааліцыі — партыя аграрыяў і партыя «народні с'едноцэні», г. зн. партыі буйнага капітала і памешчыкаў, узмацняюць націск на ўрад, патрабуючы пагаднення з Гітлерам. Але гэтыя партыі не адлюстроўваюць волі чэхаславацкага народа. Большасць народа падтрымлівае дэмакратычныя партыі, якія прымаюць удзел ва ўрадзе Хваля бурных дэманстрацый, якая пракацілася па ўсёй краіне, ярка паказала, што чэхаславацкі народ па-ранейшаму гатоў адстойваць сваю свабоду і незалежнасць супроць фашысцкіх захватчыкаў.

Толькі днямі ў Празе адбылася 75-тысячная дэманстрацыя чыгуначнікаў. З усіх канцоў краіны прыбылі ў Прагу атрады дэманстрантаў. Больш трох гадзін прадаўжалася шэсце. Дэманстранты неслі плакаты з надпісамі: «Мы не здадзімся», «Будзем дзейнічаць як 21 мая». Масавыя мітынгі адбыліся ў Паўднёвай Чэхіі, у Заходняй Чэхіі, у Паўночна-Усходняй Чэхіі. Наглыя паводзіны генлейнаўцаў выклікаюць абурэнне ў самых шырокіх слаях насельніцтва. На мітынгах, якія адбыліся па ўсёй краіне, былі вынесены рэзалюцыі, патрабуючыя, каб урад прыняў рашучыя меры супроць генлейнаўцаў. З такім-жа патрабаваннем звярнуліся да прэзідэнта і да прэм'ера 17 муніцыпалітэтаў Заходняй Чэхіі.

Французскі і англійскі друк вельмі часта піша аб тым, што чэхаславацкая праблема — гэта праблема англа-германскіх і франка-германскіх адносін. Гэта верна, але гэта ў той-жа час і ў першую чаргу праблема чэхаславацкага народа. З яго воляй прыдзецца палічыцца і тым, хто ў самой Чэхаславакіі схіляецца да зговару з фашысцкім агрэсарам, і няпрошаным «саветнікам» з-за граніцы, якія дабіваюцца капітуляцыі Чэхаславакіі перад германскім фашызмам.

Чэхаславацкі народ ведае, што, абараняючы сваю свабоду і незалежнасць, ён абараняе справу міру, бо пагроза безапаснасці Чэхаславакіі — гэта пагроза еўрапейскаму міру.

Прафашысцкія газеты Лондана і Парыжа, адлюстроўваючыя погляды англа-французскіх рэакцыйных колаў, могуць колькі ўгодна распінацца на тэму аб «выратаванні міру» на шляхах зговару з фашысцкім агрэсарам. Ніякімі словазвяржэннямі не ўдасца прыкрыць фактаў. А факты гавораць аб тым, што германскі фашызм умацоўвае зараз Рэйнскую зону, каб затрудніць Францыі магчымасць прыйсці на дапамогу Чэхаславакіі. Факты гавораць аб тым, што захват Чэхаславакіі азначае ліквідацыю гой сістэмы безапаснасці, якую Францыя стварыла для сябе ў якасці процівагі Германіі пасля сусветнай імперыялістычнай вайны. Факты гавораць аб тым, што ў выпадку захвату Чэхаславакіі Германіі будзе адкрыт шлях на ўсход, будуць развязаны рукі для нападу на Францыю. А пагроза Францыі, — гэта адначасова і пагроза Англіі.

Англа-французская рэакцыя, якая бачыць у германскім фашызму еўрапейскага жандара, аплот барацьбы супроць рабочага руху, якая баіцца краху «таталітарных» дзяржаў, гатова ва ўгоду сваім класавым інтарэсам афяраваць нацыянальнымі інтарэсамі Англіі і Францыі. Гэта пачынаюць разумець найбольш цвярозыя колы англійскай і французскай буржуазіі.

Пертынакс у французскім журнале «Эроп нувель» перасцерагаючы піша, што толькі ў тым выпадку можа быць забяспечан мір у Еўропе, калі Англія і Францыя зоймуць цвёрдую і рашучую пазіцыю ў адносінах германскага фашызма.

Чэрчыль, у сваю чаргу, усклікае, што дарэмна не прымаюць Англія і Францыя контрмеры ў той момант, калі германскі фашызм пад відам манеўраў прыводзіць свае ўзброеныя сілы ў баявую гатоўнасць. «Усякае адмаўленне прыняць контрмеры, — піша Чэрчыль, — толькі патурае злым замыслам. Захват Чэхаславакіі... нарэшце, прывёў-бы да вайны з боку агрэсараў, у якую... будуць уцягнуты ўсе буйнейшыя краіны».

Атмасфера ў капіталістычнай Еўропе накалена. Буржуазны друк на ўсе лады гадае — што азначаюць германскія манеўры: ці толькі шантаж ці непасрэдную падрыхтоўку да «прыжка пантэры». Несумненна, у наяўнасці элементы таго і другога. Несумненна таксама і тое, што абстаноўка ў Еўропе стала яшчэ больш напружанай, яшчэ больш насычанай электрычнасцю, чым тры месяцы назад.

Такія рэальныя плады палітыкі пагаднення з агрэсарам, палітыкі адмаўлення ад калектыўнай безапаснасці.

Я. ВІКТАРАЎ.

НА КАЛГАСНЫХ ПАЛЯХ

МАРУДЗЯЦЬ З СОРТААБМЕНАМ

ЧАВУСЫ. (Кар. «Звязды»). Сяўба пачалася. Першыя дні, аднак, паказваюць, што раён да праводзення сяўбы прыступіў непадрыхтаваным. Асабліва пагражаючае становішча з міжкалгасным сортаабменам. Па плану, калгасы раёна ў парадку міжкалгаснага абмену павінны абмяняць 10 тысяч цэнтнераў сартавога насення. Абменены-ж толькі лічаныя цэнтнеры.

Прычыны зрыву міжкалгаснага абмену крыюцца ў дрэннай арганізацыі малацьбы. Не ўсе малатарні добраякасна адрамантаваны. У калгас «Першае мая», Антонаўскага сельсовета, які павінен абмяняць пяці калгасам 404 цэнтнеры сартавога жыта, Чавуская МТС (дырэктар тав. Палякоў) прыслала няспраўную малатарню, якая прастойвае вось ужо некалькі дзён у калгасе.

Дрэнна арганізавала малацьбу і Рэсцянская МТС (дырэктар тав. Бялоўскі). Калгас імя Калініна, Хацетаўскага сельсовета, які павінен абмяняць 209 цэнтнераў сартавога насення, яшчэ зусім не прыступіў да малацьбы.

Трэба адзначыць, што і тыя малатарні, якія працуюць, расстаўлены па калгасах няправільна. Замест таго, каб у першую чаргу паслаць малатарні ў калгасы, дзе ёсць сартавое збожжа, дырэкцыя Чавускай МТС наадварот, накіравала малатарні туды, дзе адсутнічаюць сартавыя пасевы (калгасы «Памяць Леніна», «Акцябр» і інш.).

Такая нягодная практыка работы і прыводзіць да таго, што калгасы, якія павінны абменьваць насенне іншым калгасам, зацягваюць малацьбу і гэтым самым зрываюць сортаабмен.

Некаторыя калгасы праводзяць сяўбу не сартавым насеннем. Так, калгас «Чырвоны рассвет», Сухарэўскага сельсовета, першыя гектары засеяў простым насеннем. Несартавым насеннем праводзяць сяўбу і калгасы Воўкавіцкага сельсовета.

Ні райвыканком (старшыня тав. Марозаў), ні райза (заг. тав. Шкундзелеў) нічога не зрабілі для таго, каб спыніць такую шкодную работу, накіраваную на зрыў павышэння ураджайнасці. Райвыканком толькі 23 жніўня рашыў паставіць пытанне на прэзідыуме аб ходзе сортаабмену. Запаздалая пастаноўка гэтага важнага пытання не палепшыла справу з міжкалгасным сортаабменам.

Асобна трэба спыніцца на радковай сяўбе. Раён мае дастаткова сеялак. Аднак да сяўбы сеялкі не падрыхтаваны. З самай вясны ў калгасе «Другая пяцігодка», Сухарэўскага сельсовета, стаіць на полі няспраўная трактарная сеялка Макрадскай МТС. У гэты-ж час калгас «Ленінскія дні» праводзіць сяўбу ручным спосабам. Уручную сеюць і ў калгасе «Прамень», Воўкавіцкага сельсовета.

С. КАЗНАЧЭЕЎ.

ПАДРЫХТАВАНА СУСТРЭЦЬ ПРЫЁМКУ ТРАСТЫ

Багаты ўраджай ільну сабралі калгасы Лёзнянскага раёна. Калгаснікі пажынаюць багатыя плады стаханаўскай працы. Высокі ўраджай многаму абавязвае загатоўчыя арганізацыі, ільназаводы. Яны павінны забяспечыць своечасовую прыёмку, добрае захаванне і высокаякасную перапрацоўку ільнапрадукцыі.

У Лёзнянскім раёне ёсць тры ільназаводы. Як-жа яны падрыхтаваліся да прыёмкі ільну?

Па думцы дырэктара Лёзнянскага ільназавода тав. Школьніка, усё ў парадку, яго завод падрыхтован. Нажаль, гэта толькі па думцы дырэктара. У сапраўднасці прыёмка трасты засцігла кіраўніцтва завода знянацку. Толькі 1 верасня тут прыступяць да рамонту завода. Між тым 200 тон летапіняй ільнатрасты астаецца неапрацаванай. Зараз цяжка сказаць, да якога тэрміну дырэкцыя закончыць рамонт, бо не падрыхтавалі многа патрэбных для рамонту матэрыялаў.

Усе тры старыя шахі завода напоўнены адыходамі мінулагодняй ільнапрадукцыі; класці туды новую трасту ніяк нельга. Яшчэ вясной распачата будаўніцтва новай шахі на 700 тон. Аднак, будаўніцтва не скончана і цяпер.

На Глоданскім ільназаводзе рамонт пачалі 15 ліпеня. Прайшло шмат часу, але ён не скончан і зараз. Не прыведзены ў парадак складскія памяшканні, у іх дзіравыя дахі, не зроблен рассціл. Тут таксама зацягнулася будаўніцтва новай шахі. Аднак, усё гэта, відаць, мала турбуе дырэктара завода тав. Захарпа.

Дрэнна рамантуецца і каралёўскі ільназавод (дырэктар Папярэднікаў).

Хутка калгасы прывязуць сотні тон новай прадукцыі. А лёзнянскія ільназаводы сезон сустракаюць непадрыхтаванымі. Там пакуль-што пануе паўнейшы супакой.

Р. СЯРГЕЕНКА.

ГРУБЫЯ ПАРУШЭННІ АГРАТЭХНІЧНЫХ ПРАВІЛАЎ

Калгасы Петрыкаўскага раёна пачалі сяўбу. Але з першых дзён дапускаецца грубае парушэнне агратэхнічных правілаў. Калгасы «Шлях да сацыялізма», «Завет Ільіча» і рад іншых сеюць непратручаным насеннем. Усюды сяўба праводзіцца не праверaным на ўсхожасць насеннем. Толькі 18 калгасаў раёна прадставілі насенне на аналіз.

У радзе калгасаў зрываецца пасеў жыта сартавым насеннем. Калгасы «Чырвоны будаўнік» і «Другі з'езд калгаснікаў-ударнікаў» зярно з насенных участкаў змяшалі з несартавым насеннем.

Угнаенне на поле не вывезена. Толькі 8 калгасаў прыступілі да вывазкі мінеральнага ўгнаення са станцыі. Вывезена ўсяго 30 тон. 260 тон мінеральнага ўгнаення ляжыць на складзе станцыі.

Сеялкі на сяўбе азімых не скарыстоўваюцца. У МТС ёсць 15 сеялак, але ўсе яны стаяць без работы. Частка сеялак не адрамантавана.

Аграномы райза і МТС, а іх 10 чалавек, адседжваюцца ў кабінетах, не даюць калгасам патрэбных агратэхнічных указанняў. (БЕЛТА).

У РЭСПУБЛІКАНСКАЙ ІСПАНІІ. У перарывах паміж баямі байцы рэспубліканскай арміі дапамагаюць сялянамва ўборцы ураджаю. НА ЗДЫМКУ — абед у полі. (СФ).

УЗРЫЎ 6 ГЕРМАНСКІХ АЭРАСТАТАЎ

ПРАГА, 25 жніўня. (БЕЛТА). Як паведамляюць з упаўне інфармаваных крыніц, некалькі дзён таму назад на манеўрах ваеннай авіяцыі, паблізу Берліна, адбыўся вельмі цікавы выпадак. Над ваенным аэрадромам у Саараве (на паўднёвы ўсход ад Берліна) на вялікай вышыні былі выстаўлены «паветраныя загароды». Загараджальны пост складаўся з груп падвесных аэрастатаў. У момант набліжэння эскадрыллі «нападаючых» самалётаў 6 знаходзячыхся ў паветры аэрастатаў узарваліся і з шумам паляцелі ўніз. Уся абслугоўваючая «загараджальную сетку» каманда ў паніцы разбеглася з аэрадрома. Прычына ўзрыву не высветлена. Мяркуюць, што аэрастаты ўспалымнуліся ў выніку электрычнага разрада ў атмасферы. Германскаму друку катэгарычна забаронена паведамляць аб гэтай катастрофе.

—о—

АВАРЫЯ ЯПОНСКІХ САМАЛЁТАЎ

ТОКІО, 24 жніўня. (БЕЛТА). Экстраны выпуск газеты «Асахі» паведамляе, што сёння ў 8 гадзін 50 мінут раніцы ў Оморы, паблізу Токіо на вышыні 150 метраў у паветры сутыкнуліся пасажырскі і вучэбны самалёты. Адзін з самалётаў упаў на жылы дом і разбіўся. Абодва лётчыкі забіты. Другі самалёт упаў на дах металічнага завода. Самалёт прабіў крышу завода і разбіўся. Абодва лётчыкі забіты. У выніку выбуху бензінавых бакаў самалёта на заводзе забіта і ранена каля 160 чалавек. У рэзультаце ўзнікшага пажару завод згарэў.

—о—

ТАЙНЫЯ ЗАБОЙСТВЫ Ў ГЕРМАНІІ

ПРАГА, 24 жніўня. (БЕЛТА). 12 жніўня ў адным пагранічным з Чэхаславакіяй германскім пасёлку, паблізу горада Падмоклі (Заходняя Чэхія), былі арыштаваны два штурмавікі, якія абвінавачваліся ў слуханні радыё з Масквы. Праз некалькі дзён сем'і арыштаваных атрымалі па пошце вопратку і рэчы, а следам затым таксама і урны з прахам расстрэленых «за дзяржаўную здраду» штурмавікоў.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ ФРОНТ

Паводле афіцыяльнай зводкі міністэрства абароны Іспаніі ад 24 жніўня, атакі інтэрвентаў на рэспубліканскія пазіцыі ля Вільяльба, на паўночны-захад ад Корбера, поўнасцю адбіты рэспубліканскімі войскамі.

ЦЭНТРАЛЬНЫ ФРОНТ

На эстрэмадурскім участку фронта рэспубліканскія войскі занялі вышыню Бермеха, у сектары Пеньял Сордо (на поўнач ад Кабеса дэль Буэй). У сектары Монтэрубіо (на поўдзень ад Саламеа) рэспубліканскія войскі, перайшоўшы Сухар, прасунуліся да вёскі Алькантарылья і прымусілі інтэрвентаў адступіць. Рэспубліканцы прычынілі праціўніку значныя страты, а таксама захвацілі многа палонных і ваенных матэрыялаў.

На іншых франтах — без перамен.

ДЗЕЯННІ АВІЯЦЫІ

Паведамляюцца наступныя падрабязнасці аб дзеяннях авіяцыі 23 і 24 жніўня. На фронце Эбро рэспубліканская авіяцыя вытрымала тры баі з фашысцкай авіяцыяй. У часе першага бою 20 рэспубліканскіх знішчальнікаў сустрэліся з 36 «Фіятамі». У рэзультаце бою збіта 7 «Фіятаў». Рэспубліканская авіяцыя асталася непашкоджанай. У другім баі, які таксама скончыўся без страт для рэспубліканскай авіяцыі, збіт адзін «Месершмідт». Трэці бой рэспубліканскай авіяцыі прышлося весці супроць 36 «Фіятаў», 24 «Месершмідтаў» 12 бамбардыроўшчыкаў. Рэспубліканская авіяцыя збіла 6 «Фіятаў» і адзін «Месершмідт». Астатнія «Фіяты» ўцяклі да сканчэння бою.

ПОСПЕХІ ІСПАНСКІХ ЛЁТЧЫКАЎ

ПАРЫЖ, 24 жніўня. (БЕЛТА). Паводле паведамлення агенцтва Гавас, рэспубліканскія лётчыкі ў паветраных баях, якія адбываліся 23 жніўня на ўсходнім фронце Іспаніі ў раёне над вышынямі Сіера Пандос і Карпо, усяго збілі 16 фашысцкіх самалётаў. Мелі месца яшчэ два паветраныя баі. У выніку першага паветранага сражэння быў збіт адзін фашысцкі самалёт. Другі бой, які пачаўся ў 18 гадзін 30 мінут, скончыўся таксама перамогай рэспубліканцаў, якія збілі 4 варожыя самалёты, страціўшы толькі адзін.

—о—

ЗАКРЫЦЦЁ ДРУГОГА МІЖНАРОДНАГА КАНГРЭСА МОЛАДЗІ

НЬЮ-ЁРК, 24 жніўня (БЕЛТА). Другі міжнародны кангрэс моладзі закончыў сваю работу. На заключным пасяджэнні, прайшоўшым у выключна ўрачыстай абстаноўцы, кіраўнікі дэлегацый падпісалі «Вассарскі мірны пакт» наступнага зместу: «1. Мы, дэлегаты, прымаючыя ўдзел на Другім міжнародным кангрэсе моладзі, даем клятву, што будзем змагацца за брацкае супрацоўніцтва моладзі ўсіх нацый, будзем дапамагаць аб'яднанню моладзі ўсіх краін; 2. Мы рашуча асуджаем усякую ваенную агрэсію, накіраваную супроць палітычнай незалежнасці, тэрытарыяльнай або адміністратыўнай цэласнасці любой краіны; 3. Мы абяцаем зрабіць усё, што будзе ў нашых сілах, каб моладзь нашых краін не ўдзельнічалі ні ў якой ваеннай агрэсіі; 4. Мы абавязваемся аказаць даўленне на адпаведныя ўлады, каб яны прадпрынялі неабходныя сумесныя дзеянні для папярэджання агрэсіі, аказалі эфектыўную дапамогу афярам агрэсіі, устрымліваліся ад удзелу ў любой агрэсіі і спынілі ўсякую дапамогу агрэсарам як ваенную, так і фінансавую; 5. Мы асуджаем бамбардыроўку адкрытых гарадоў і грамадзянскага насельніцтва, а таксама пратэстуем супроць парушэння асноў гуманнасці і міжнародных норм паводзін і мабілізуем грамадскую думку для асуджэння падобных дзеянняў; 6. Прызнаючы, што захаванне міру немагчыма без устанаўлення справядлівых адносін паміж нацыямі і ўнутры нацый, а таксама без прызнання правоў на самавызначэнне нацый і калоній, якія імкнуцца да вызвалення, мы абавязваемся скарыстаць усе мірныя сродкі для ўстранення існуючай несправядлівасці і для аднаўлення правоў народаў, незалежна ад іх расавай прыналежнасці і рэлігійных пераконанняў. Мы будзем адстойваць палітычную і сацыяльную справядлівасць унутры нашых краін і будзем трэбаваць неадкладнага ўстанаўлення міжнароднай арганізацыі для вырашэння мірным шляхам рознагалоссяў паміж краінамі».

Побач з гэтым Кангрэс прыняў рэзалюцыю, вызначаючую яго далейшыя задачы. Рэзалюцыя адзначае, што за перыяд паміж Першым і Другім кангрэсамі дасягнуты значныя поспехі ў галіне аб'яднання моладзі. Кангрэс ставіць перад сабой задачу прыцягнуць на свой бок моладзь каланіяльных краін, а таксама ўстанавіць больш цеснае супрацоўніцтва моладзі краін Цэнтральнай і Паўднёвай Амерыкі з маладзежнымі арганізацыямі іншых краін.

—о—

КАМЮНІКЕ АБ ВЫНІКАХ ПАСЯДЖЭННЯЎ ПАСТАЯННАГА СОВЕТА МАЛОЙ АНТАНТЫ

ПАРЫЖ, 24 жніўня. (БЕЛТА). Перадаюць, што ў апублікаваным сёння ў Бледэ камюніке аб выніках пасяджэння пастаяннага совета Малой Антанты выказваецца задаволенне з повадну падпісанага ў Салоніках пагаднення паміж краінамі Балканскай Антанты і Балгарыяй. «Пастаянны совет, — гаворыцца далей у камюніке, — канстатуе з задаваленнем, што перагаворы, якія вяліся на працягу года з Венгрыяй, дазволілі дасягнуць пагаднення, якое змяшчае ў сабе ўзаемнае адмаўленне ад усякага прымянення сілы ў адносінах паміж Венгрыяй і дзяржавамі Малой Антанты і прызнанне з боку дзяржаў Малой Антанты роўнасці правоў Венгрыі ў галіне ўзбраенняў».

«Некаторыя іншыя пытанні, — адзначае камюніке, — якія датычаць развіцця добрасуседскіх адносін паміж Венгрыяй і дзяржавамі Малой Антанты, знаходзяцца ў стадыі абмеркавання і пакуль не могуць быць вырашаны», але пастаянны совет «выказвае надзею, што поўнае пагадненне не замарудзіць ажыццявіцца».

Камюніке далей канстатуе, што пастаянны совет Малой Антанты «аддае сабе ясны адчот у тым, што ў сучасных умовах Ліга нацый не можа поўнасцю адказваць тым задачам, якія перад ёю былі пастаўлены аўтарамі статута Лігі нацый. Ва ўсякім выпадку дзяржавы Малой Антанты аднадушны ў імкненні супрацоўнічаць з Лігай нацый і аказваць ёй падтрымку ў межах існуючых магчымасцей».

Далей камюніке салідарызуецца з заявамі прадстаўніка Румыніі на майскай сесіі Лігі нацый па пытанню аб Абісініі.

У лагерах Н-скай часці РСЧА Маскоўскай ваеннай акругі. НА ЗДЫМКУ — артылерыст-наводчык, выдатнік баявой і палітычнай падрыхтоўкі С. Я. Папоў. (СФ).

ДАСТОЙНАЕ ПАПАЎНЕННЕ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

КРЫЧАЎ. На імя раённага ваеннага камісара амаль штодзенна паступаюць заявы маладых совецкіх патрыётаў з гарачымі просьбамі залічыць іх добраахвотцамі ў Чырвоную Армію.

Такіх заяў паступіла каля 25. Совецкая моладзь выказвае непахіснае жаданне аддаць свае сілы справе ўмацавання доблеснай Чырвонай Арміі, з гонарам выканаць свяшчэнны абавязак грамадзяніна СССР. Асабліва вялікае імкненне — папасці ў рады часцей Чырвонасцяжнага Далёкаўсходняга Фронта. Прызыўнікі Ільенкаў, Ткачоў звярнуліся з просьбай датэрмінова залічыць іх у Чырвоную Армію. Калгаснік Рагоўскі, 1919 года нараджэння, таксама выказаў жаданне ўжо ў гэтым годзе стаць байцом Чырвонай Арміі.

Выдатнае папаўненне рыхтуе калектыў рабочых цэментнага завода. 60 прызыўнікаў завода добра і выдатна закончылі курс дапрызыўнай падрыхтоўкі, маюць па некалькі абаронных значкоў. Напрыклад, камсамольскі арганізатар — стаханавец Маліцікаў мае 4 абаронныя значкі, Кажэмякаў—3.

—о—

ГАЗАГЕНЕРАТАРНЫЯ МАШЫНЫ СТАРТАВАЛІ НА ГОМЕЛЬ

24 жніўня ў Менск прыбыла калона газагенератарных аўтамашын. З Масквы машынамі пройдзена каля 9.000 кіламетраў.

На першым кіламетры Магілеўскага шасе ўдзельнікам прабегу была наладжана цёплая сустрэча.

На адбыўшымся мітынгу, на якім прысутнічала каля 1.000 чалавек, удзельнікаў прабегу віталі прадстаўнікі совецкіх і грамадскіх арганізацый сталіцы БССР.

* * *

ГОМЕЛЬ, 25 жніўня. (Кар. «Звязды»). Сёння ў 5 гадзін вечара на плошчы імя Леніна адбылася сустрэча ўдзельнікаў газагенератарнага аўтапрабегу.

Сёння ўдзельнікі аўтапрабегу накіроўваюцца ў Кіеў.

—о—

ПАМЁР А. І. КУПРЫН

ЛЕНІНГРАД, 25 жніўня. (БЕЛТА). У ноч на 25 жніўня пасля працяглай і цяжкай хваробы на 69 годзе жыцця памёр вядомы рускі пісьменнік А. І. Купрын.

Вык. абавязкі адказнага рэдактара
Д. Т. ЛЕБЕДЗЕЎ.

ГАСТРОЛІ ВІЦЕБСКАГА БЕЛДЗЯРЖТЭАТРА
(Памяшк. Белдзярждрамтэатра)

26 жніўня
АГНІ МАЯКА
Пачатак з 8 г. 30 м. веч.
Каса адкрыта з 11.30 да 2 г. дня і з 5 да 8 г. веч.

ДЗЯРЖЦЫРК
(Парк імя Горкага)
Тэл. 22-725.
СЁННЯ ГАСТРОЛІ
ДЖАЗА ЛІЛІПУТАЎ
І вялікая цыркавая праграма у 3-х адд.
Пачатак у 9 г.

Кінотэатр «Чырвоная зорка»
ПЕСНЯ МАЛАДОСЦІ

Кінотэатр «Інтэрнацыянал»
ПЕТЭР

Кінотэатр «Навіны дня»
1) Наступленне на пустыню.
2) Майстры вугалю.
3) Совецкі Давос (кіно-нарыс).

Кіно «Парыжская Комуна»
(у Цэнтр. парку культуры і адпач.)
ПЕРАМОГА

Кіно «Спартак»
ДУБРОВСКИЙ

Дзіцячы кінотэатр
«ДРУЗЬЯ ИЗ ТАБОРА»

ВЫ заўсёды своечасова АТРЫМАЕЦЕ ВЫЙГРЫШЫ
ПА АБЛІГАЦЫЯХ ДЗЯРЖПАЗЫК,
калі будзеце карыстацца паслугамі
БЮРО
ПА ПРАВЕРЦЫ ВЫЙГРЫШАЎ.

У любой ашчадкасе можна купіць картку, коштам 5 капеек, на кожны нумар аблігацыі.
Запоўніце картку і пашліце поштай па адрасу: Менск, Дом Урада, Упраўленне ашчадкас і дзяржкрэдыта БССР, Бюро па праверцы выйгрышаў
на працягу ўсяго тэрміну пазыкі
Бюро акуратна будзе паведамляць вам аб вашым выйгрышу.

УПРАЎЛЕННЕ АШЧАДКАС І ДЗЯРЖ КРЭДЫТА БССР.

На складах і ў магазінах УПРАЎЛЕННЯ КНІГАГАНДЛЮ ДЗЯРЖАЎНАГА ВЫДАВЕЦТВА БЕЛАРУСІ ў гарадах:
Менску, Віцебску, Гомелі, Магілеве, Мозыры, Оршы, Полацку, Бабруйску, Барысаве, Горках, Лепелі, Жлобіне, Гарадку, Сенно, Лёзне, Дзяржынску, Дрысе і Мехаве, а таксама У КНІЖНЫХ МАГАЗІНАХ ІНШЫХ ГАНДЛЕВЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ
ёсць наступныя творы класікаў МАРКСІЗМА-ЛЕНІНІЗМА:

ТВОРЫ КАРЛА МАРКСА

Адозва Цэнтральнага Камітэта да Саюза Комуністаў. Выд. ДВБ, 1933 г. Цана 15 кап.
Восемнаццатае Брумера Луі Банапарта. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 88 стар. Цана 1 р. 50 кап.
Выбраныя творы ў двух томах. Том І і ІІ. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1935 г. Цана 9 р. 50 кап.
Грамадзянская вайна ва Францыі. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 66 стар. Цана 1 р.
Да крытыкі «Палітычнай эканоміі». Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1936 г. 220 стар. Цана 3 р. 75 кап.
Заработная плата, цана і прыбытак. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. 50 стар. Цана 40 к.
Класавая барацьба ў Францыі. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1932 г. 128 стар. Цана 1 р. 85 кап.
К. Маркс і Ф. Энгельс. Маніфест Комуністычнай партыі. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. 38 стар. Цана 25 кап.
Наёмная праца і капітал. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1936 г. 63 стар. Цана 95 кап.
Пісьмы да Кугельмана. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1933 г. Цана 2 руб.

ТВОРЫ Ф. ЭНГЕЛЬСА

Аб гістарычным матэрыялізме. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1933 г. 36 стар. Цана 20 кап.
Анты-Дзюрынг. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1936 г. 328 стар. Цана 3 р. 75 к.
Да гісторыі Саюза Комуністаў. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1933 г. 38 стар. Цана 20 кап.
Развіццё соцыялізма ад утопіі да навукі. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 54 стар. Цана 1 р. 25 к.
Роля працы ў працэсе ачалавечання малпы. Выд. ДВБ, 1933 г. 35 стар. Цана 10 кап.
Рэволюцыя і контррэволюцыя ў Германіі. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1936 г. 111 стар. Цана 1 р. 80 к.
Сялянская вайна ў Германіі. Выд. ДВБ, 1933 г. Цана 2 р. 50 к.
Уводзіны да «Дыялектыкі прыроды». Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1936 г. 24 стар. Цана 20 кап.
14-е сакавіка 1883 г. Выд. ДВБ, 1933 г. Цана 15 кап.

ТВОРЫ В. ЛЕНІНА

Аб інтэрвенцыі. Выд. ДВБ, 1933 г. Цана 2 р. 40 кап.
Аб карыкатуры на марксізм і аб «імперыялістычным эканамізме». Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. Цана 30 кап.
Аб кааперацыі. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. 103 стар. Цана 1 р. 10 к.
Аб значэнні ваяўнічага матэрыялізма. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1938 г. 55 стар. Цана 75 кап.
Аб «левым» дзяцінстве і аб дробнабуржуазнасці. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г., 27 стар. Цана 35 кап.
Аб абмане народа лозунгамі свабоды і роўнасці. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1935 г. 41 стар. Цана 25 кап.
Аб нацыянальна-каланіяльным пытанні. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1936 г. 148 стар. Цана 1 р. 85 кап.
Аб нацыянальнай гордасці велікарусаў. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. Цана 10 кап.
Аб прадавольственным налогу. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г., 44 стар. Цана 25 кап.
Аб праве нацый на самавызначэнне. Выд. ДВБ, 1934 г. Цана 35 кап.
Аб рэволюцыі 1905 года. Выд. ДВБ, 1931 г. Цана 9 кап.
Аб рабоце ў вёсцы. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1933 г. Цана 25 кап.
Аб школе і комуністычным выхаванні моладзі. Выд Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1933 г. Цана 65 кап.
Аб фракцыі староннікаў адзавізма і богабудаўніцтва. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 31 стар. Цана 1 руб.
Аграрная праграма рускай соцыял-дэмакратыі. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1933 г. Цана 25 кап.
Аграрнае пытанне і «крытыкі» Маркса. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1936 г. стар. 122. Цана 1 р. 35 к.
Аснаванне Комуністычнага Інтэрнацыянала Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. Цана 35 кап.
Бібліятэчка з 15-ці назваў, у футляры. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1936 г. Цана 25 руб.
Даклад аб рэволюцыі 1905 года. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. 18 стар. Цана 15 кап.
Дзве тактыкі соцыял-дэмакратыі ў дэмакратычнай рэволюцыі. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. 90 стар Цана 60 кап.
Дзіцячая хвароба «левізны» ў комунізме. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 109 стар. Цана 1 р. 75 к.
Дзяржава і рэволюцыя. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1936 г. 80 стар., Цана 1 руб.
Задачы пролетарыята ў нашай рэволюцыі. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1933 г. Цана 25 кап.
Імперыялізм як вышэйшая стадыя капіталізма. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. 91 стар. Цана 45 кап.
Крок уперад, два крокі назад. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 174 стар. Цана 1 р. 50 кап.
Красавіцкія тэзісы. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1936 г. 67 стар. Цана 1 р. 10 кап.
Крах ІІ Інтэрнацыянала. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. 51 стар. Цана 40 кап.
Лепш менш, ды лепш. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1938 г. 18 стар. Цана 10 кап.
Маркс—Энгельс—Марксізм. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1938 г. 333 стар. Цана 2 р. 25 к.
Міжнародны дзень работніц 8-е сакавіка. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1938 г. 43 стар. Цана 25 кап.
Новыя часы, старыя памылкі ў новым выглядзе. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. 16 стар. Цана 10 к.
Пагражаючая катастрофа і як з ёй змагацца. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1933 г. Цана 30 кап.
Палітычны адчот ЦК XI з'езду РКП(б). Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. 48 стар. Цана 35 кап.
Пацыфізм буржуазны і пацыфізм соцыялістычны. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 35 стар. Цана 1 руб.
Першае мая. Выд. ДВБ, 1938 г. Цана 1 р. 10 кап.
Пісьмы аб тактыцы. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1933 г. Цана 20 кап.
Пісьмы здалёку. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. Цана 30 кап.
Поспехі і труднасці совецкай улады. Выд. ДВБ, 1933 г. Цана 25 кап.
Прамовы V гадавіны Кастрычніка. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1933 г. Цана 40 кап.
Соцыялістычная рэволюцыя і права нацый на самавызначэнне. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1933 г. Цана 15 кап.
Соцыялізм і рэлігія. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 39 стар. Цана 1 руб.
Спрэчныя пытанні. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. 19 стар. Цана 15 к.
Старонкі з дзённіка. Выд. ДВБ, 1932 г. Цана 25 к.
Справаздача X з'езду аб палітычнай дзейнасці ЦК РКП(б). Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. 41 стар. Цана 25 кап.
Тэзісы аб асноўных задачах ІІ Кангрэса Комуністычнага Інтэрнацыянала. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б. 1934 г. 20 стар. Цана 20 кап.
Урокі рэволюцыі. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1933 г. Цана 15 кап.
Фрыдрых Энгельс. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1933 г. Цана 15 кап.
Ці ўтрымаюць большэвікі дзяржаўную ўладу? Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 50 стар. Цана 35 кап.
Чарговыя задачы совецкай улады. Выд. ДВБ, 1933 г. Цана 30 кап.
Што рабіць? Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. Цана 1 руб.
Што такое «прыяцелі народа» і як яны ваююць супроць соцыял-дэмакратаў? Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 178 стар. Цана 2 р. 50 к.
Эканамічны змест народніцтва і крытыка яго ў кнізе П. Струве. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 130 стар. Цана 1 р. 50 к.
ЛЕНІН—СТАЛІН. — Ліпеньская дэманстрацыя. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 52 стар. Цана 40 кап.

ТВОРЫ І. СТАЛІНА.

Аб асновах ленінізма. Выд. ДВБ, 1933 г. Цана 80 кап.
Аб Кастрычніцкай рэволюцыі. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1933 г. 127 стар. Цана 1 р. 25 к.
Аб Леніне. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1936 г. 43 стар. Цана 55 кап.
Аб недахопах партыйнай работы і мерах ліквідацыі трацкісцкіх і іншых двурушнікаў. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 47 стар. Цана 20 кап.
Аб рабоце на вёсцы. Выд. ДВБ. 1933 г. 37 стар. Цана 10 кап.
Аб соцыял-дэмакратычным ухіле ў нашай партыі. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. 185 стар. Цана 1 руб.
Аб чарговых задачах партыі ў нацыянальным пытанні. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1933 г. 45 стар. Цана 20 к.
Аб трох асноўных лозунгах партыі па сялянскаму пытанню. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1938 г. 15 стар. Цана 1 руб.
Вынікі першай пяцігодкі. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 106 стар. Цана 75 кап.
Год вялікага пералому. Выд. ДВБ, 1929 г. Цана 15 кап.
Гутарка з першай амерыканскай рабочай дэлегацыяй. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. 32 стар. Цана 25 к.
Да вынікаў работ XIV канферэнцыі РКП(б). Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1936 г. 28 стар. Цана 70 кап.
Даклад па нацыянальнаму пытанню. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г., 9 стар. Цана 20 кап.
Задачы вялікіх работ. Выд. ДВБ, 1931 г. Цана 20 кап.
Зборнік артыкулаў да пяцідзесяцігоддзя з дня нараджэння. Выд. ДВБ, 1930 г. Цана 80 кап.
Кастрычніцкая рэволюцыя і тактыка рускіх комуністаў. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 84 стар. Цана 55 к.
Марксізм і нацыянальна-каланіяльнае пытанне. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1936 г. 223 стар. Цана 2 р. 50 кап.
Нацыянальныя моманты ў партыйным і дзяржаўным будаўніцтве. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 57 стар. Цана 1 р. 25 к.
Новая абстаноўка, новыя задачы гаспадарчага будаўніцтва. Выд. ДВБ, 1932 г. Цана 25 кап.
Палітычная справаздача Цэнтральнага Камітэта XIV з'езду ВКП(б). Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1936 г. Цана 1 руб.
Палітычны адчот ЦК XV з'езду ВКП(б). Выд. ДВБ, 1934 г. Цана 40 кап.
Палітычны адчот ЦК XVI з'езду ВКП(б). Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б. 1934 г. 95 стар. Цана 45 кап.
Прамова на нарадзе перадавых камбайнераў і камбайнерак. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1935 г. 28 стар. Цана 10 кап.
Прамова на VI з'ездзе РСДРП. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 27 стар. Цана 20 кап.
Прамова на першым Усесаюзным з'ездзе калгаснікаў-ударнікаў. Выд. ДВБ. 1933 г. Цана 10 кап.
Пытанні калгаснага руху. Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1934 г. 80 стар. Цана 50 кап.
Пытанні ленінізма (Дадатак да IX-га выдання). Выд. ДВБ. 1933 г. Цана 50 кап.
Справаздачны даклад XVII з'езду партыі аб рабоце ЦК ВКП(б). Выд. Партвыдат ЦК КП(б)Б, 1937 г. 184 стар. Цана 1 р. 50 к.

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Менск, Совецкая, 49. Тэлефоны рэдакцыі: рэдактара—21-352; намесніка рэдактара—25-188; сакратарыята—20-830. АДДЗЕЛАЎ: партыйнага—21-353, совецкага будаўніцтва і гандлю—22-412, прамысловага—21-356, сельскагаспадарчага—21-848, літаратуры, мастацтва, навукі і асветы — 23-955, мясцовай і замежнай інфармацыі — 25-180, аддзела пісем — 20-844, 21-399, 21-885, ілюстрацыйнага і стыльрэдактуры — 21-556, аб'яў — 25-384.

Уп. Галоўлітбела № К—5584.

Менск, друкарня «Звязды», Совецкая, 49.

К., М., Б.